

OBSAH

Strategické priority OECD	str. 2
Ekonomika	str. 5
Energetika	str. 16
Životné prostredie	str. 19
Zdravotníctvo	str. 23
Pôdohospodárstvo	str. 25
Regionálny a miestny rozvoj	str. 28
Doprava	str. 30
Rozvojová spolupráca	str. 32
Udržateľný rozvoj, Agenda 2030	str. 33
Migrácia	str. 38
Zo života OECD	str. 40
OECD a SR	str. 44
Rozhovor s	str. 45
Viete, že ...	str. 47
Dávame do pozornosti	str. 48
Anotácie k publikáciám	str. 50

Vážení čitatelia OECD v skratke, milí priaznivci OECD,

dovoľte mi opäť Vás prizvať k čítaniu OECD v skratke. Ostatné obdobie bolo nabité aktivitami a chceme sa o ich výstupy s Vami podeliť.

Tento rok je rok troch hĺbkových previerok SR, k dvom z nich boli v marci zrealizované misie tímov v Slovenskej republike. Prvou bola misia k príprave Ekonomického prehľadu SR. Okrem tradičného pohľadu OECD na makroekonomický rámec sa bude venovať dvom sektorovým témam, ktorými sú zapojenie Slovenska do globálnych hodnotových reťazcov a otázky života rómskej komunity, konkrétne pracovné príležitosti, vzdelávanie, prístup k zdravotnej starostlivosti a kvalita bývania. Hodnotenie Slovenska je naplánované v OECD na 10.decembra 2018.

Druhou misiou na Slovensku bol tím zameraný na hodnotenie systému rozvojovej pomoci Slovenska Výborom OECD pre rozvojovú pomoc. Ide vôbec o prvé tzv. Peer Review od vstupu Slovenska do tohto výboru v roku 2013 a je príležitosťou na reflexiu nastavenia systému rozvojovej pomoci. Prezentácia výstupov a odporúčani tohto hodnotenia sa uskutoční vo Výbore OECD pre rozvojovú pomoc 26.septembra 2018. Tretím hĺbkovým hodnotením Slovenska bude Hĺbkový prehľad energetickej politiky SR, ku ktorému sa bude konať diskusia na pôde Medzinárodnej energetickej agentúry 5.júna 2018.

Za ostatné obdobie OECD prezentovala svoj priebežný ekonomický výhľad, Slovensko sponzorovalo jeden zo série okrúhlych stolov Výboru OECD pre rozvojovú spoluprácu k téme realizácie OSN Agendy 2030. V marci sa uskutočnilo v poradí druhé zasadnutie Rady OECD k realizácii OSN Agendy 2030. Tento rok je pre spoluprácu OECD a OSN výnimočný tým, že vďaka predsedníctvu Valného zhromaždenia OSN (SR) a predsedníctvu v Rade pre sociálny a hospodársky rozvoj (ECOSOC-ČR) ide o vzácné nápomocný tandem dvoch členských krajín OECD.

Marec v OECD by sa už nezaobišiel od konania tzv. OECD Integrity Forum k potrebe budovania väčšej transparentnosti a dôvery vo verejný sektor. Agentúra pre jadrovú energiu (NEA) OECD oslávila svoje 60.výročie založenia. Slovensko v priebehu osláv zastalo prominentné miesto, nakoľko predsedníčka Úradu pre jadrový dozor SR, Marta Žiaková, zastáva post predsedníčky Riadiaceho byra NEA. Odpoveďou OECD na perspektívny vstup krajín juhovýchodnej Európy do Európskej únie bola konferencia zameraná na diskutovanie skúseností z transformačného a integračného procesu. Konferencia bola dôkazom synergického úsilia OECD a EÚ v asistencii týmto krajinám v ich reformnom úsilí.

Agende Rady OECD dominujú predovšetkým otázky možného rozširovania OECD a príprava jej zasadnutia na ministerskej úrovni (MCM). V súčasnosti nemôže byť zvolená vhodnejšia a aktuálnejšia téma, akou je multilateralizmus a medzinárodná spolupráca. Čo sa týka ambície Slovenska, vláda SR schválila 11.apríla 2018 kandidatúru na predsedníctvo MCM 2019 a 23.apríla sme ju oficiálne predstavili aj na zasadnutí Rady OECD. Pre Slovensko by to bolo historicky prvé predsedníctvo.

Teší ma, že sme obnovili projekt „slovenské steny v Paríži“ výstavou diela Martina Augustína. Zároveň ma teší, že už vôbec nie malá komunita slovenských expertov pracujúcich v OECD zaviedla tradíciu piatkových „slovenských obedov“. A pre Vašu informáciu, na stálej misii sa zamýšľame ako spustiť našu prítomnosť na facebook-u, čo nám umožní v reálnom čase priblížiť život Slovenska v OECD.

Vážené kolegyně, vážení kolegovia, predstavujeme Vám ďalšie číslo dvojmesačníka Stálej misie OECD v skratke. Prijemné čítanie. Tešíme sa na spoluprácu.

Ingrid Brocková
veľvyslankyňa a stála predstaviteľka SR pri OECD

STRATEGICKÉ PRIORITY A HORIZONTÁLNE PROJEKTY OECD

Globálne fórum OECD k boju proti korupcii a budovaniu integrity verejného sektora OECD Global Anti-corruption & Integrity Forum

Hlavní rečníci Globálního Fóra

(zľava doprava): F. Timmermans, prvý podpredseda Európskej komisie; G. Michetti, podpredsedníčka vlády, Argentína; E. Solberg, premiérka, Nórsko; K. Jakobsdóttir, premiérka, Island; A. Gurría, GT OECD

Zdroj: SM SR pri OECD

V dňoch 27. a 28. 03. 2018 sa na pôde OECD konalo Globálne fórum OECD k boju proti korupcii a integrite verejného sektora. Tento rok sa fórum nieslo v duchu **Integrovaná planéta: Budovanie férovejšej spoločnosti**.

Globálne fórum k boju proti korupcii a budovaniu integrity verejného sektora predstavuje najvýznamnejšie verejné podujatie OECD v oblasti boja proti korupcii. Uvedeného fóra sa zúčastnili vládni predstavitelia, experti, ako aj zástupcovia súkromného sektora, občianskej spoločnosti a akademickej sféry.

Globalizácia, rastúca integrácia ekonomík z hľadiska tokov tovaru, služieb, kapitálu, ľudí a myšlienok zmenila planétu. Na jednej strane prináša obrovské výhody, prispieva k znižovaniu celosvetovej chudoby, vytvára hospodársky rast a zvyšuje rozsah a cenovú dostupnosť tovarov a služieb na celom svete. Na druhej strane využívanie výhod globalizácie nie je rozdelené rovnomerne a niektoré krajiny a niektorí jednotlivci zostávajú aj naďalej mimoriadne zraniteľní. Delegáti diskutovali o tom, ako by mala integrita verejného sektora vytvárať rovnaké podmienky pre podnikanie, znižovať sociálno-ekonomické nerovnosti a zefektívniť verejné politiky, a tým umožniť využívať výhody globalizácie pre všetkých. Diskusie sa tiež zamerali na riadenie globalizácie a jej úlohu pri potláčaní korupcie a neetických postupov v oblastiach ako je obchod, hospodárska súťaž, infraštruktúra a rozvojová spolupráca.

Diskutujúci sa zhodli na tom, že globalizácia priniesla obrovské sociálno-ekonomické prínosy, ale výhody nie sú rozdeľované rovnomerne, čo je zdrojom nespokojnosti a príčinou negatívneho vnímania a chápania

globalizácie. Korupcia a neetické praktiky naďalej podkopávajú výhody globalizácie, pretože rozširujú nerovnosť, odrádzajú investície a narušajú hospodársku súťaž. Vedúci predstavitelia vyjadrili svoje názory na tieto globálne výzvy, aby pomohli vytvoriť víziu pre spravodlivejšiu globalizáciu a inkluzívny rast. Taktiež rozoberali úlohu medzinárodnej spolupráce pri budovaní kultúry integrity.

Slovenská delegácia
(zľava doprava): Š. Urbánek, ÚV SR; H. Kanková, MV SR;
P. Kovařík, ÚV SR, J. Vanková, ÚV SR
Zdroj: SM SR pri OECD

Fóra sa zúčastnilo viac ako 1800 účastníkov zo 120 krajín. Globálne fórum otvoril **generálny tajomník OECD Angel Gurría**, ktorý vo svojom prejave povedal: **“Integrita planéty nie je vzdialený sen, je to naliehavá potreba“**. V hlavnom paneli taktiež vystúpila **predsedníčka vlády Nórska Erna Solberg**, ktorá poznamenala, že **protikorupčná práca je jadrom toho, na čom musíme pracovať na dosiahnutie Agendy 2030**. **Katrín Jakobsdóttir, predsedníčka vlády Islandu** poznamenala: **“Integrita je základnou zložkou každého demokratického systému a verejnosť očakáva, že sa politici úspešne zhostia svojho mandátu“**.

Slovenskú delegáciu viedol riaditeľ Odboru prevencie korupcie Úradu vlády SR **plk. Mgr. Ing. Peter Kovařík**.

Globálne fórum OECD bolo zamerané taktiež na smerovanie a podporu boja proti korupcii na celom svete. Toto podujatie jedinečne spojilo vedúcich predstaviteľov vlád, súkromného sektora a občianskej spoločnosti, pričom sa hľadali riešenia otázok týkajúcich sa integrity a boja proti korupcii v oblastiach, ako je obchod, podplácanie, infraštruktúra, miestna správa, šport, vzdelávanie, hospodárska súťaž a rozvojová spolupráca. Diskutujúci súhlasili s potrebou obmedziť korupciu a podporiť integritu s cieľom vytvoriť rovnaké podmienky pre podnikanie, znížiť sociálno-ekonomické nerovnosti a zefektívniť verejné politiky, a tým posilniť výhody globalizácie pre všetkých.

Globálne fórum bolo sprevádzané viacerými vedľajšími podujatiami v rámci Týždňa integrity (Integrity Week). Celkovo bolo zorganizovaných 17 vedľajších podujatí. Uskutočnilo sa rokovanie pracovnej skupiny pre štátom vlastnené spoločnosti, pracovnej skupiny vyšších úradníkov v oblasti integrity, pracovnej skupiny pre riadenie verejného zamestnávania. Taktiež sa uskutočnilo 11. výročné stretnutie OECD vyšších úradníkov pre verejno-súkromné partnerstvá (PPP), Európske sympóziu o obchodnej politike a riadení a ďalšie.

Viac na: <http://www.oecd.org/corruption/integrity-forum/>

Špeciálna pracovná skupina pre boj proti nezákonnému obchodu (Task Force on Countering Illicit Trade)

V dňoch 15. a 16. marca 2018 sa na pôde OECD v Paríži konalo zasadnutie **Špeciálnej pracovnej skupiny pre boj proti nezákonnému obchodu** (Task Force on Countering Illicit Trade). Rokovanie špeciálnej pracovnej skupiny sa uskutočňuje raz do roka. Zo Slovenska sa rokovania zúčastnila pani **pplk. Mgr. Jana Kpodekon**, vedúca Odboru medzinárodnej spolupráce Kriminálneho úradu Finančnej správy SR. Rokovanie

skupiny viedol Marcos Bonturi, riaditeľ Direktoriátu OECD pre verejné riadenie. Ako poznamenal vo svojom úvodnom vystúpení, nezákonný obchod predstavuje „tmavú stránku globalizácie“ a má výrazný negatívny dopad na celosvetové hospodárstvo. Boj proti nelegálnemu obchodu je výzvou pre všetky zúčastnené orgány a inštitúcie. Nedostatok vhodných sankcií, či zjednodušenie zasielania a objednávaného tovaru, umožňujú kriminálnikom zneužívať a využívať túto oblasť pre svoje nelegálne aktivity.

pplk. Mgr. Jana Kpodekon
vedúca Odboru medzinárodnej spolupráce, UVK KUFS
Zdroj: SM SR pri OECD

Hlavnou témou rokovania bol **Boj proti nezákonnému obchodovaniu v zónach voľného obchodu**. Úloha zón voľného obchodu (FTZ) v rámci nezákonného obchodovania je významná a jej postavenie neustále rastie. OECD a Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) vypracovali správu zameranú na zóny voľného obchodu. Zo štúdie vyplýva, že FTZ boli zakladané s cieľom podporovať ekonomický rozvoj a prispieť k zjednodušeniu obchodovania v tranzitných zónach (najmä v rozvojových krajinách).

Je však dokázané, že tieto FTZ sú zneužívané. Niektoré krajiny informujú, že u nich FTZ neoperujú, ale to môže znamenať, že neboli založené štátom, ale sú v súkromných rukách. EUIPO v spolupráci s DG TAXUD vypracovali **IT systém na evidenciu a hlásenie zadržaní v danej oblasti**. V septembri 2017 sa v španielskom Alicante konal workshop pod názvom „*For better Free Trade Zones*“, na ktorom boli prezentované dôkazy týkajúce sa toku nezákonného obchodovania.

V diskusii odznelo, že hrozbou sú všetky druhy podvodov (drogy, porušovanie práv duševného vlastníctva, pranie špinavých peňazí, daňové úniky, environmentálna kriminalita, ohrozené živočíšne a rastlinné druhy a pod, ale aj vývoz strategického tovaru). Nestabilita v niektorých krajinách umožňuje jednoduchší rozvoj a expanziu kriminálnych organizácií. Kriminálne organizácie majú svoje kontakty všade, nie len v nestabilných krajinách, ale aj v rozvinutých krajinách, v moderných prístavoch, prepravných spoločnostiach a pod.

Viac o práci Task Force: <http://www.oecd.org/gov/risk/oecdtaskforceoncounteringillicittrade.htm>

SEKTOROVÉ POLITIKY

»» EKONOMIKA ««

OECD - priebežný výhľad svetovej ekonomiky

OECD dvakrát ročne prezentuje priebežný výhľad najväčších ekonomík sveta (G20). Dňa 13.3.2018 ho prezentoval Alvaro Pereira, dočasne poverený hlavný ekonóm OECD.

Podľa OECD bude svetová ekonomika v rokoch 2018 a 2019 posilňovať, s **predpokladaným rastom HDP na úrovni 4%** (v porovnaní s rokom 2017 na úrovni 3.7%). Inkluzívnosť rastu budú podporovať **investície, oživenie globálneho obchodu a rast zamestnanosti**. Za posilnením rastu je najmä zníženie daní a rast výdavkov v USA a fiškálne stimuly v Nemecku. **Zraniteľnosť predstavuje vysoká zadlženosť mnohých krajín, ako aj normalizácia monetárnej politiky, prípadné rozpory v obchodnej politike. Vyhliadky strednodobého rastu sú slabšie v dôsledku trendov v demografii a produktivite.** Pozn: Priebežný výhľad hospodárstiev G20 zverejňuje OECD dvakrát do roka.

OECD predpokladá rast v **eurozóne** na úrovni **2.3%** (2018) a **2.1%** (2019). Zvyšovaniu dopytu napomáha monetárna a fiškálna politika, zlepšenie na trhu práce a vysoká úroveň dôvery podnikateľskej komunity a spotrebiteľov. Nápomocnou je aj investičná politika posilňovaná silným globálnym dopytom a priaznivými podmienkami financovania. Silný rast OECD projektuje **Nemecku** vďaka fiškálnym stimulom v rokoch 2018 (2.4%) a 2019 (2.2%), ako aj **Francúzsku** 2.2% (2018) a 1.9% (2019) vďaka dopadom reforiem. OECD má dôveru aj vo vývoj hospodárstva **Talianska** - 1.5% (2018) a 1.3% (2019), aj keď s nižším tempom rastu.

Hlavné posolstvá OECD k vývoju svetového hospodárstva:

- Svetová ekonomika by mala v rokoch 2018 a 2019 posilňovať, s **plánovaným rastom na úrovni cca 4%** (v porovnaní s rokom 2017 na úrovni 3.7%). Expanzia by mala pokračovať. Odhady vývoja najväčších ekonomík OECD v porovnaní s ostatným výhľadom zvýšila. Posilňuje sa dôvera podnikateľského prostredia a dôvera spotrebiteľov.
- **Oživeniu napomáha globálny obchod, vyššia zamestnanosť a investičná politika.** OECD tvrdí, „že vychádzame z obdobia obnovy rastu do obdobia expanzie“. Za zlepšením prognózy vývoja je potrebné vidieť, podľa OECD, najmä **daňovú reformu a zvýšenie výdavkov v USA a fiškálne stimuly v Nemecku**. Situácia na trhu práce je priaznivá, okrem USA už na úrovni pred globálnou krízou.
- Strednodobý výhľad zostáva slabý v porovnaní s obdobím pred globálnou krízou, reflektujúc **menej priaznivé trendy v demografii a produktivite**.
- Priaznivý vývoj je príležitosťou na **štrukturálne a fiškálne politiky**, ktoré by mali napomôcť zlepšeniu strednodobého inkluzívneho rastu (doteraz boli dominantné neštandardné riešenia monetárnej politiky). V mnohých krajinách je tempo štrukturálnych zmien, vedúcich k zvýšeniu produktivity, pomerne pomalé. „Dobré časy sú príležitosťou na zvyšovanie produktivity“.
- **Monetárna politika sa bude štandardizovať**, aj keď rôznym tempom v jednotlivých krajinách. Normalizácia úrokových mier môže spôsobiť napätie, ktoré môže mať dopad na zadlženosť (riziko verejného dlhu, ako aj dlhu domácností a korporácií).

- **Eskalácia napätia v obchodnej politike bude mať veľmi nepriaznivý vplyv na zamestnanosť, tvorbu pracovných miest, ako aj hospodársky rast.** Podľa OECD je potrebné vyplniť „biele miesta“ v pravidlách svetového obchodu a je potrebné, aby predstavitelia na úrovni G20 komunikovali. **G20 by mala hľadať globálne riešenia v oblasti nadmerných kapacít ocele.**

Príprava Ekonomického prehľadu SR 2019: Štrukturálna misia OECD v SR (12. – 16.3.2018)

V dňoch 12.-16. marca 2018 vykonali zástupcovia Ekonomického direktoriátu OECD **štrukturálnu misiu na Slovensku**. Počas misie sa konali stretnutia so zástupcami relevantných ministerstiev, splnomocnencami vlády, Národnou bankou Slovenska, podnikateľským sektorom, univerzitami a mimovládnyimi organizáciami. Cieľom misie bolo získanie relevantných informácií k príprave **Ekonomického prehľadu Slovenska**, primárne k dvom špecifickým kapitolám prehľadu: „**zlepšenie postavenie SR v globálnych hodnotových reťazcoch**“ a „**inklúzia marginalizovaných Rómskych komunít**“. Na stretnutiach **rezovala najmä situácia v školstve a súčasná situácia na pracovnom trhu**, na ktorom chýbajú uchádzači s potrebnou kvalifikáciou.

Všeobecná situácia, makroekonomická a fiškálna situácia

Podľa OECD je **makroekonomická situácia stabilná a priaznivá, silný rast ekonomiky, rast zamestnanosti a pokles nezamestnanosti by mal pokračovať v tomto aj budúcom roku**. Nezamestnanosť sa dostala na historické minimum, problémom zostáva štrukturálna nezamestnanosť a regionálne rozdiely v miere nezamestnanosti. V tomto roku sa očakáva nábeh výroby nových modelov koncernu Volkswagen (VW). Očakáva sa, že produkčná medzera sa uzavrela minulý rok a tento rok sa ocitne ekonomika mierne nad svojím potenciálom. Silný rast produktivity bude pokračovať v najbližších rokoch (tento rok najmä vďaka VW, v ďalších rokoch aj Jaguar Land Rover). So zástupcami MF SR a NBS sa diskutovalo o produktivite nových investícií a ich príspevku k rastu produktivity a pohľade rôznych inštitúcií na výpočet rastu produktivity. Súčasná politická situácia by tento rok nemala predstavovať riziko pre vývoj ekonomiky. Scenáre všetkých prípadných rizík sú v aktuálnom Programe stability.

Od roku 2014 sa zvyšuje zadlženosť domácností, NBS už prijala viacero opatrení na spomalenie tohto trendu a pripravuje ďalšie opatrenia ako prevenciu. Inflácia by sa mala držať tesne nad 2%. V najbližšom období sa očakáva aj tlak na rast miezd či už prostredníctvom legislatívnych zmien alebo vďaka situácii na trhu práce.

Výsledky hospodárenia štátu za rok 2017 neboli v čase misie známe, nakoľko Eurostat začal celý proces len tesne pred misiou. **MF SR očakávalo za rok 2017 výraznú konsolidáciu verejných financií, čo sa následne aj potvrdilo. V roku 2018 by mala pokračovať konsolidácia verejných financií smerom k vyrovnanému hospodáreniu.** Makroekonomický vývoj najviac prispieva k pozitívnemu vývoju vo fiškálnej situácii. MF SR pripravuje v spolupráci s MMF projekt k daňovej efektívnosti. MF SR začína s prípravou fiškálneho rámca na roky 2019-2021 a snaží sa vziať do úvahy aj výsledky jednotlivých analýz útvaru Hodnoty za peniaze. **Útvar Hodnoty za peniaze pokračuje v revízii výdavkov jednotlivých oblastí.**

Penzijná reforma bola prijatá v roku 2012 a v roku 2017 a 2018 boli prijaté len jednorazové zmeny bez vplyvov na dlhodobý vývoj. V súčasnosti **chýba Slovensku ucelená hospodárska stratégia aj stratégia vzdelávania na obdobie 10-15 rokov**. V oblasti rozvoja regiónov taktiež chýba stratégia a komunikácia medzi rezortmi a regiónmi. **Zároveň chýba metodika na monitorovanie a sledovanie výsledkov**. V oblasti **životného prostredia** je najväčšou výzvou **vyšoký podiel skládkovania, kvalita ovzdušia a ochrana lesov**. **Zlepšenie postavenie SR v globálnych hodnotových reťazcoch**

Cieľom analýzy OECD by malo byť súčasné postavenie SR v globálnych hodnotových reťazcoch a identifikovať priestor na jeho zlepšenie a prípadné riziká. Vo viacerých krajinách Strednej Európy a Pobaltia má **export vysoký podiel na ekonomike, ale pridaná hodnota produkcie nedosahuje požadovanú výšku.**

Veľkým rizikom v strednodobom horizonte je meniaci sa celý automobilový priemysel (elektromobily, lietajúce autá) a neisté rozhodnutie automobiliek o umiestnení novej výroby. Hlavné odvetvia (automobilový priemysel, elektrotechnický priemysel, podniky typu *business service centres*) slovenskej ekonomiky v súčasnosti pociťujú **nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily**. Podľa vyjadrení zástupcov podnikateľského sektora je za tým **zle nastavený vzdelávací systém**, ktorý neprodukuje absolventov, ktorých potrebuje trh práce a **zaostáva aj celoživotné vzdelávanie**. Na základných školách je **deficit hodín matematiky**, čím deti strácajú záujem o technické smery. Stredné odborné školy produkujú **málo absolventov v požadovaných smeroch**, tento deficit v poslednom období supľujú veľké firmy vytváraním vlastných duálnych škôl a kurzov. Ministerstvo školstva tieto programy akredituje.

Podľa OECD **na Slovensku v súčasnosti pôsobí veľa univerzít**, ktoré produkujú množstvo absolventov v humanitných smeroch (sociálna práca, sociológia...), ktorí po vstupe na pracovný trh musia často prejsť kurzmi, aby sa vedeli uplatniť. Takmer každý uchádzač môže študovať na vysokej škole. **Vysoké školy nie sú hodnotené podľa výsledkov, ale podľa počtu žiakov**. Problémom sú aj nízke mzdy učiteľov. Veľké podniky spolupracujú s univerzitami na príprave študijných odborov.

V poslednom období výrazne stúpol podiel automatizácie, v automobilovom priemysle sú často úkony, ktoré sú plne automatizované. Od roku 1989 bolo pripravených viacero reforiem školstva, naposledy za p. ministra Plavčana, ktorá však nebola schválená. V niektorých prípadoch sa zamestnanosť umelo udržuje v neproduktívnych firmách. **Priestor na zlepšenie existuje v oblasti turizmu a agropotravinárskeho sektora**, kde je možné zamestnať aj ľudí s nižším vzdelaním.

Na Slovensku väčšinu proexportne orientovaných firiem tvoria **nadnárodné a zahraničné firmy**, ktoré majú svoje výskumné centrá umiestnené mimo Slovenska. Od 1.4. 2018 vstupuje do platnosti nová legislatíva, ktorá podporuje investície s vyššou pridanou hodnotou. V minulosti prichádzali priame zahraničné investície len do výroby a sledoval sa primárne počet vytvorených pracovných miest.

V súčasnosti prichádzajú investície aj do služieb a začína sa sledovať pridaná hodnota investícií. So zvyšujúcimi sa mzdami je pravdepodobné, že viacero firiem s nízkou produktivitou opustí Slovensko. **Daňový systém na Slovensku nepredstavuje pre firmy problém, priestor vidia v znížení sociálnych odvodov**. Podnikatelia a firmy by uvítali diskusiu pred zmenou legislatívy, ktorá sa ich priamo dotýka. Často krát je prijatá legislatíva, s ktorou majú v praxi problém a komplikuje podnikateľské prostredie. V praxi je veľmi náročné **legálne zamestnať cudzincov**, pretože komplikovaný, zdĺhavý a byrokratický proces spomaľuje ich zamestnávanie. Často sú cudzinci registrovaní v Poľsku alebo Maďarsku, kde je systém jednoduchší a až následne prichádzajú na Slovensko. V oblasti infraštruktúry je problémom Slovenska **zhoršujúca sa kvalita ciest prvej triedy** a nedostatočná analýza jednotlivých pripravovaných projektov.

Inklúzia marginalizovaných Rómskych komunít

V Rómskej problematike najviac rezonuje **nedostatok relevantných dát**. Na jednej strane štát nemôže zbierať dáta na základe etnicity, na druhej strane samotní Rómovia sa nehlásia k Rómskej národnosti a oficiálne štatistiky sú výrazne podhodnotené, a preto je veľmi **obťažné** na základe oficiálnych dát **pripraviť relevantné opatrenia**. **Jednotlivé politiky na zlepšenie situácie Rómov nie sú koordinované**, otázka je, či samostatný úrad na úrovni ministerstiev by situácii prospel. Úrad splnomocnenca vlády pre Rómske komunity v súčasnosti pripravuje **aktualizáciu Atlasu Rómskych komunít**, ktorý bude obsahovať informácie

o jednotlivých Rómskych osadách. Atlas by mal byť zverejnený koncom roka 2018. V Akčnom pláne vlády z roku 2016 sú navrhnuté oparenia až do roku 2020.

Celková situácia Rómov sa mierne zlepšuje, avšak pokrok je pomalý. Zlepšujúca sa situácia na trhu práce má vplyv aj na zamestnanosť Rómov. **Takmer 200 osád (cca 20% Rómskej populácie) nemá prístup k pitnej vode, Rómska komunita často nemá prístup k vzdelaniu, k zdravotnej starostlivosti, k bývaniu, často sú komunity sociálne vylúčené od väčšiny obyvateľstva** a existuje aj skrytá forma diskriminácie a segregácie. Situácia je v každej osade iná. Treba však pracovať aj s majoritou, pretože snaha je integrovať Rómov, avšak často ich nie je kam integrovať, keďže majorita ich odmieta. Jednotlivé projekty pre zlepšenie situácie Rómov sú väčšinou financované prostredníctvom EÚ fondov, čo vytvára **riziko financovania a udržateľnosti po roku 2020.**

V oblasti vzdelávania problém začína už v **predškolskej výchove**, keď **Rómske deti často zaostávajú už pri príchode do prvej triedy** a väčšinou sa v ďalších rokoch toto zaostávanie ešte viac prehĺbi. Zavedenie povinnej predškolskej dochádzky je citlivé rozhodnutie a nie je isté, či by takéto opatrenie zlepšilo situáciu. **Učitelia dostávajú nízke príplatky (20 EUR) v znevýhodnených školách, preto chýba motivácia učiteľov pracovať v takýchto zariadeniach.**

Medzi **hlavné bariéry** zlepšenia situácie Rómskej komunity patria **financie, doprava, jazyková bariéra, nezáujem rodičov o vzdelávanie.** Chýba dostatok kapacít, preto škôlky často nie sú schopné umiestniť všetky deti a sú uprednostňované deti majority. V oblasti bývania je potrebné pokračovať v budovaní sociálneho bývania, avšak bytovky s veľkým počtom bytov sa v histórii neosvedčili. V praxi sa osvedčili **Rómske hliadky priamo z osád**, je záujem o pokračovanie v tomto projekte. Veľký problém je existujúca **úžera v osadách.** Systém mikropôžičiek by mohol sčasti riešiť tento problém.

Ďalší harmonogram prípravy Ekonomického prehľadu SR:

Misia na politickej úrovni je naplánovaná na **18.-19. októbra 2018.** Hodnotenie vo Výbore pre hodnotenie hospodárskeho vývoja (EDRC) je naplánované na **10. decembra 2018.** Finálna verzia prehľadu by mala byť publikovaná vo **februári/marci 2019.**

OECD Going for Growth 2018 – dobré časy by sa mali využiť na prijímanie dôležitých reforiem

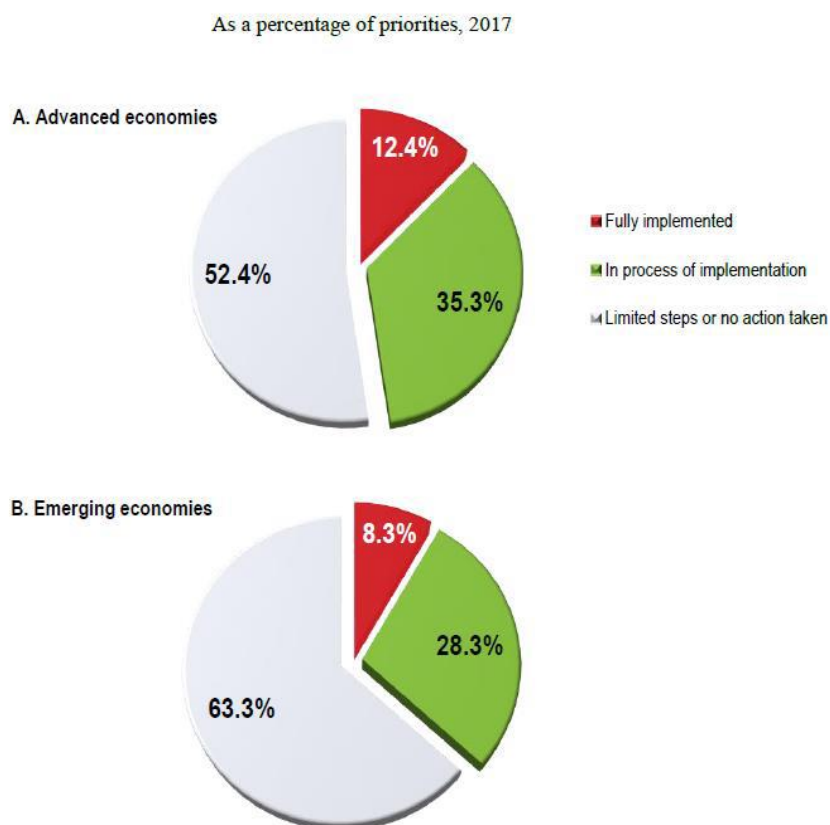
OECD vydala priebežnú správu *Going for Growth 2018*, v ktorej **hodnotí implementáciu reforiem** na úrovni jednotlivých členských štátov a v jednotlivých oblastiach v nadväznosti na minuloročné odporúčania. V súčasnosti všetky dôležité regióny sveta rastú solídny tempom, globálny rast je vyvážený. OECD upozorňuje, že toto **dobré obdobie by vlády nemali premeškať a mali by prijímať dôležité reformy.**

OECD konštatuje, že v nadväznosti na minuloročné odporúčania o prioritách štrukturálnych politík **nastal len malý pokrok v zavádzaní reforiem, pričom v roku 2017 sa dokonca tempo v porovnaní s minulými rokmi znížilo.** V rozvinutých krajinách sa v nadväznosti na odporúčania *Going for Growth 2017* doteraz podarilo **implementovať reformy v desatine prioritných oblastí**, v jednej tretine sa reformy pripravujú. **Jednu tretinu doteraz prijatých opatrení však možno označiť ako významných.** Tempo prípravy a implementácie reforiem je v jednotlivých oblastiach rozdielne.

V rozvíjajúcich sa krajinách je tempo ešte pomalšie, reformy sa pripravujú len v jednej štvrtine prioritných oblastí.

Niektoré krajiny v minulom roku zaviedli **významné reformy**. **Francúzsko** schválilo veľkú reformu pracovného trhu, vrátane reformy ochrany zamestnanca a kolektívneho vyjednávania. **India** zaviedla daň pre tovary a služby, **Argentína** schválila komplexnú daňovú reformu. **Grécko, Taliansko a Čína** prijali opatrenia na zlepšenie sociálnej ochrany.

Figure 1.1. Share of *Going for Growth* priority areas with actions taken

Zdroj: OECD

Hodnotenie Slovenska:

OECD odporúča Slovensku zamerať sa najmä na **reformy v oblasti zručností a vzdelávania** (60% odporúčaní pre SR spadá pod túto kategóriu). Ide o **reformy základného a stredného školstva, celoživotného vzdelávania, zlepšenia financovania škôl**. Z týchto oblastí **nastal pokrok vo financovaní a celoživotnom vzdelávaní**. Bez pokroku sú označené oblasti podpora znevýhodnených škôl a žiakov, oblasť druhej šance, zlepšenie pravidiel rodičovskej dovolenky, zlepšenie situácie minorít.

Ďalšie odporúčania sa týkali **zlepšenia efektívnosti verejnej správy a kvality právneho rámca**. SR **zlepšilo proces verejného obstarávania a riadenia ľudských zdrojov, implementuje sa projekt Hodnota za peniaze**. Pokrok nenastal v zlepšení monitorovania a hodnotenia.

V oblasti zlepšenia pracovného trhu, integrácie žien, minority a migrantov SR **zlepšila prístup k starostlivosti o deti, predškolské vzdelávanie a efektívnosť aktívnych politík trhu práce**.

Vlajková publikácia *OECD Going for Growth* pomenúva priority politík a odporúča, na ktoré oblasti je potrebné sa zamerať s cieľom prispôsobiť sa rýchlo meniacemu sa prostrediu a dosiahnuť silnejší a udržateľný hospodársky rast. V minulosti sa primárne prihliadalo na priemerný príjem, produktivitu a zamestnanosť, dnes je **hlavným sledovaným cieľom inkluzívnosť spolu s produktivitou a zamestnanosťou**. Odporúčania v *Going for Growth 2017* boli rozdelené do **troch hlavných kategórií: firmy, zručnosti a zamestnanci**.

V poslednom období rýchlo klesá nezamestnanosť, pracovné miesta sa darí vytvárať pre všetky vekové kategórie. Tento trend sa zatiaľ naplno **nepretavil do rastu miezd, najmä pre nízko zarábajúce triedy**. Komplexné štrukturálne reformy sú potrebné na udržanie potrebného rastu, vytváranie lepšie platených pracovných miest a zlepšenie inklúzie.

V oblasti podpory podnikateľského prostredia boli reformy zamerané najmä na úpravu regulácie trhu produktov, posilnenie infraštruktúry a právneho rámca. V oblasti podpory zručností a inovácií boli opatrenia prijaté najmä v oblasti podpory vedy a výskumu. V oblasti podpory obchodu a zahraničných investícií neboli prijaté žiadne významné opatrenia.

Slabý pokrok bol zaznamenaný v oblasti podpory produktivity a zníženia závislosti na makro stimuloch. Dôležitou úlohou je **nájsť spôsob, ako presvedčiť politikov prijímať nepopulárne reformy**, ktoré sú však potrebné v čase prebiehajúcej digitálnej transformácie na zabezpečenie vyššieho a udržateľného rastu. Vyšší rast by následne pomohol znížiť finančné riziká súvisiace s vysokým súkromným a verejným dlhom.

Súkromné investície sú stále nízke oproti úrovni pred krízou, zaostávajú aj investície do digitálnych technológií, ktoré sú dôležité na zvýšenie produktivity. **Rozdiel v raste produktivity v najlepších a najhorších firmách sa zvyšuje**, čo má vplyv aj na rast miezd. Na podporu rastu investícií je potrebné zlepšiť podnikateľské prostredie, znížiť bariéry vstupu nových firiem a start-upov na trh a znížiť prekážky pre priame zahraničné investície. Napr. vo Francúzsku, Nemecku a Španielsku stále existujú administratívne a regulačné prekážky. **Protekcionalizmus nie je riešením** a len oslabí investície a zníži konkurenciu.

Viacere krajiny by mali zreformovať svoje **insolvenčné režimy**, aby sa uľahčil riadený exit firmy z trhu alebo jej reštrukturalizácia. V rámci aktuálnej správy OECD pripravila indikátory jednotlivých insolvenčných režimov. OECD poukazuje na **potrebu harmonizácie insolvenčných procedúr v členských štátoch EÚ**.

Krajiny by mali urobiť reformy aj v **daňových systémoch**, napríklad rozšíriť daňový základ, aby sa znížil priestor na daňové úniky. Reformy v tejto oblasti prijali v Argentíne, Kanade, Španielsku, v USA bola znížená korporátna daň. Na globálnej úrovni pokračuje implementácia agendy BEPS.

V rozvíjajúcich sa ako aj rozvinutých ekonomikách pretrváva nedostatok zručností, čo spomaľuje adaptáciu firiem digitálnym technológiám. Štáty by mali pristúpiť k reformám vzdelávacieho systému, zjednodušiť prístup znevýhodnených skupín ku vzdelaniu, podporiť celoživotné vzdelávanie, vytvoriť podmienky na zlepšenie zručností a znížiť nesúlad medzi zručnosťami pracovníkov a potrebami firiem.

Vlády sa primárne zameriavajú na reformy v oblasti zamestnanosti a sociálnej ochrany, vrátane zlepšenia zdravotnej starostlivosti. Aby sa dosiahla vyššia inklúzivnosť a lepšia distribúcia príjmu, je potrebné sa viac zamerať na zamestnanosť a podporu v oblasti príjmov. Reformy však prinášajú výsledky, opatrenia na podporu zamestnanosti ľudí s nízkou kvalifikáciou a mladých pomohli dosiahnuť predkrízové úrovne, podiel žien na pracovnom trhu sa naďalej zvyšuje. Vo viacerých krajinách boli prijaté významné **reformy v oblasti sociálnych benefitov**.

V Taliansku, Grécku, Turecku, Indii je naďalej **problémom čierna práca**. Začlenenie pracovníkov na oficiálny pracovný trh pomôže rozvíjať ich zručnosti, produktivitu a zabezpečí lepšiu sociálnu ochranu. Reformy by sa mali zamerať na oblasť regulácie pracovného trhu, trhu tovarov a na daňový klin.

Figure 1.3. Reform intensity has been the highest in the area of social benefits, health and physical and legal infrastructure

Share of implemented recommendations,¹ percentage

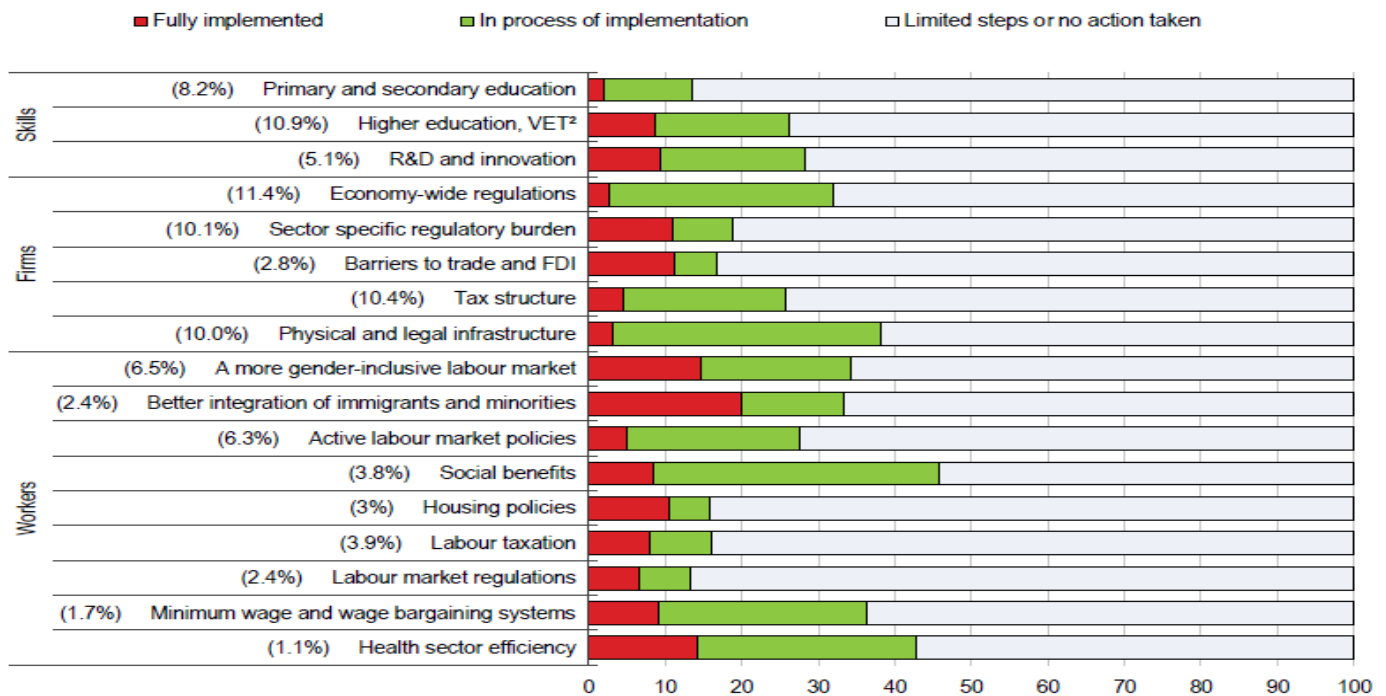
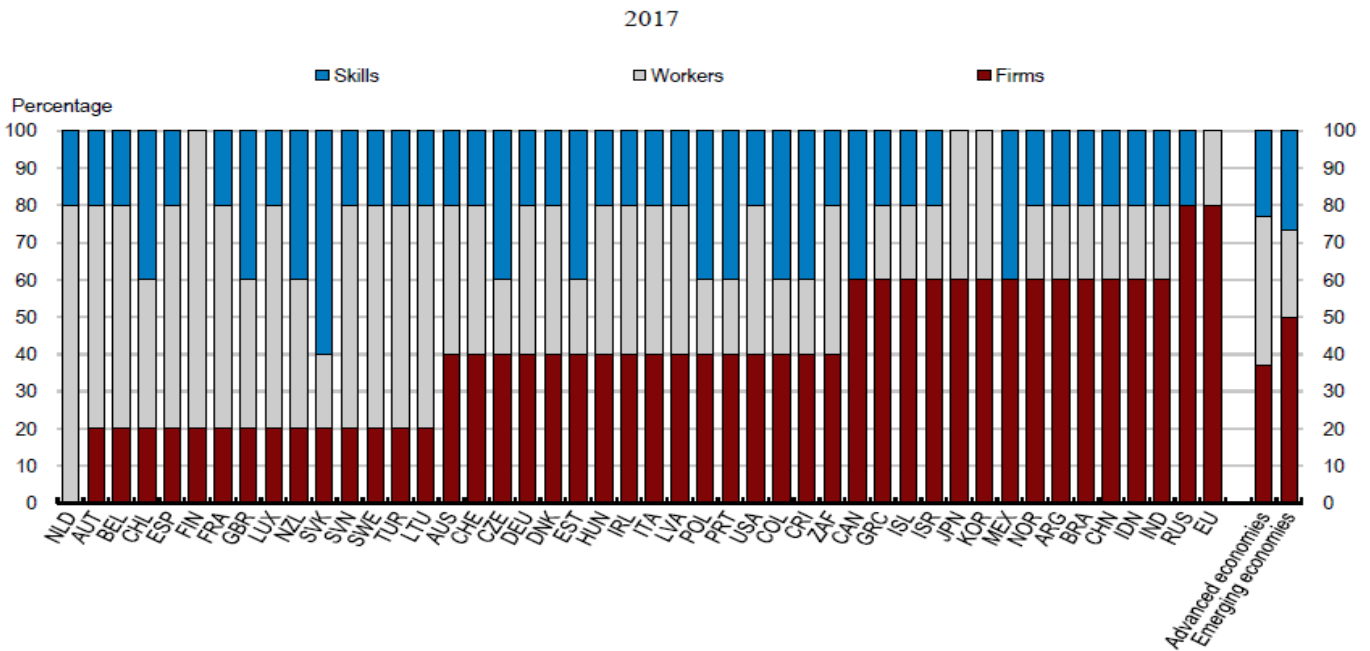

Figure 1.6. Distribution of *Going for Growth* priorities across broad categories

Zdroj: OECD

V súčasnosti sa začína s prípravou *OECD Going for Growth* pre rok 2019, súčasťou bude aj kapitola o zelenom raste.

Návšteva generálnej riaditeľky a predsedníčky Rady banky EXIMBANKY SR, Ing. Moniky Kohútovej, MBA v OECD

Zasadnutie Pracovnej skupiny OECD pre exportné úvery a zasadnutie Participantov Konsenzu OECD

V dňoch 12.-15. marca 2018 sa konalo 146. zasadnutie Pracovnej skupiny OECD pre exportné úvery a úverové záruky ECG (PS ECG), ako aj 138. zasadnutie Participantov Konsenzu OECD, na ktorom bola **Slovenská republika zastúpená generálnou riaditeľkou a predsedníčkou Rady banky EXIMBANKY SR Monikou Kohútovou. Riaditeľka Odboru medzinárodných vzťahov, Silvia Gavorníková, pracovnej**

Ing. Monika Kohútová, MBA
generálna riaditeľka a predsedníčka Rady banky
EXIMBANKY SR

Zdroj: SM SR pri OECD

skupine ECG predsedala, nakoľko bola v novembri 2017 už po štvrtýkrát zvolená členskými štátmi za predsedníčku tejto skupiny. Pracovníci EXIMBANKY SR sa pravidelne zúčastňujú zasadnutí týchto pracovných skupín a technických podskupín.

Diskusia sa počas zasadnutia týkala najmä revízie Odporúčania Rady OECD o boji s podplácaním a štátom podporovaných exportných úveroch z roku 2006, ktoré je nevyhnutné po takmer 12 rokoch aktualizovať. Vo finálnej fáze bol kompromisný návrh predsedníčky aj predmetom konzultácií zo strany priemyslu, poradných orgánov OECD pre podnikanie (BIAC) a odbory (TUAC), ale aj mimovládnych organizácií. Na zasadnutí s predstaviteľmi z radov občianskej spoločnosti a priemyslu v novembri 2017 bola vyjadrená podpora predstavenému návrhu na zmenu.

Okrem toho sa **diskutovalo o obchodných aktivitách a produktoch na podporu exportu, ktoré jednotlivé exportno-úverové agentúry (ECAs) využívajú.** Z prieskumu sekretariátu vyplynulo, že Kanada, Kórea, Česká republika a Slovenská republika poskytujú svojim exportérom najširšie možnosti podpory. Ďalším dôležitým bodom rokovania bola tiež transpozícia revidovaného dokumentu Princípy a usmernenia pre trvalo udržateľné financovanie krajín s nízkym príjmom do právnej formy Odporúčania Rady OECD. Pri tejto príležitosti sa zasadnutia zúčastnili aj predstavitelia Parížskeho klubu, Medzinárodného menového fondu a konzultačnej spoločnosti Wide Oak Advisory (WOA). Návrh tohto dokumentu bude po jeho akceptovaní v Rade OECD predložený ministrom na schválenie na ministerskej konferencii v OECD v máji 2018.

Ako externí účastníci zasadnutia poskytli predstavitelia Parížskeho klubu a konzultačnej spoločnosti Wide Oak Advisory prezentácie na tému zadlženosti rozvojových krajín. Celkovo sa dlh krajín s nízkym príjmom zvyšuje a jeho zloženie tvoria čoraz viac komerčné úvery za menej zvýhodnených podmienok.

Dlh je držaný primárne bilaterálnymi veriteľmi a stále viac sa zadlžuje skupina krajín označovaných ako vysoko zadlžené chudobné krajiny (HIPC), čím sa ich ukazovatele ešte zhoršujú. Počet krajín v dlhovej tiesni sa zvyšuje, ako aj počet krajín s vysokým rizikom dlhovej tiesne (napr. Afganistan, Burundi, Kamerun, Gambia, Ghana, Haiti, Zambia), čo je spôsobené pôžičkami s nízkym zvýhodnením. Predstavitelia WOA predstavili tiež vlastnú iniciatívu Transparentné poskytovanie úverov v súkromnom sektore (TLC). Otázka transparentnosti je čoraz dôležitejšia a otvára sa na fórach ako G20 či Parížsky klub a súkromný sektor sa tiež stále viac sústreďuje na otázky zverejňovania informácií a transparentnosti.

Pri príležitosti 55. výročia založenia skupiny ECG v roku 1963 a 40. výročia prijatia prvej verzie Konsenzu v roku 1978 sa bude na jeseň 2018 konať zasadnutie s partnermi z radov občianskej spoločnosti (NGO, priemyselné združenia a zväzy) v špeciálnom formáte, ktorý by umožnil interaktívnejšiu diskusiu účastníkov.

Počas zasadnutia **Participantov Konsenzu OECD** sa okrem iných tém rokovalo aj o rozšírení pôsobnosti sektorovej dohody pre železnice a podarilo sa schváliť úpravu, ktorá umožňuje poskytovať exportné úvery za daných podmienok aj pri transakciách zahŕňajúcich trolejbusy a lanové dráhy. V skupine pokračovala tiež diskusia so zástupcami sekretariátu Direktoriátu OECD pre rozvojovú spoluprácu, ktorí informovali o vývoji v oblasti nového nástroja štatistického merania oficiálneho úsilia vo financovaní udržateľného rozvoja (TOSSD), ako aj o iniciatíve tzv. zmiešaného financovania (*Blended Finance*). Hlavným cieľom zmiešaného financovania je mobilizácia súkromného sektora. Výskum OECD ukázal, že v rokoch 2012-2016 bolo zo súkromného sektora zmobilizovaných prostredníctvom oficiálnych rozvojových finančných intervencií až 81,1 mld. USD.

Ing. Silvia Gavorníková
riaditeľka odboru medzinárodných vzťahov,
EXIMBANKY SR a predsedníčka pracovnej skupiny
OECD pre vývozné úvery a záruky za úvery
Zdroj: SM SR pri OECD

Globálne fórum o nadmerných kapacitách výroby ocele (Global Forum on Steel Excess Capacity)

V dňoch 7. a 8. marca 2018 sa na pôde OECD uskutočnilo ďalšie stretnutie Globálneho fóra o nadmerných kapacitách výroby ocele (GFSEC). Slovenskú republiku na rokovaní zastupovala **generálna riaditeľka sekcie zahraničnoobchodnej politiky a európskych záležitostí Ministerstva hospodárstva SR, Andrea Krajčíková**.

V súlade s požiadavkou vedúcich predstaviteľov skupiny G20 na zlepšenie zdieľania informácií bol v roku 2017 vypracovaný mechanizmus (dotazník) na zdieľanie a výmenu informácií o kapacitách výroby surovej ocele a o vládnych politikách, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú nad-kapacity výroby ocele, vrátane subvencií narúšajúcich trh a ostatných vládnych podporných opatreniach.

V priebehu mesiacov január až marec 2018 jednotlivé členské štáty GFSEC poskytli doplňujúce informácie o možných podporných mechanizmoch a nástrojoch, ktoré by mohli byť považované za priamu alebo nepriamu štátnu pomoc pre výrobcov ocele. OECD ako *facilitátor* GFSEC pripravila súhrn výsledkov tohto prieskumu. V prvej časti dotazníku boli aktualizované **údaje o nominálnych hodnotách výroby ocele** a to súhrnne ako aj podľa jednotlivých výrobných závodov.

V druhej časti dotazníka boli **aktualizované údaje o vládnych politikách, opatreniach a postupoch, ktoré potenciálne ovplyvňujú kapacity výroby ocele**. Novinkou je tretia časť dotazníka, ktorá je zameraná na všetky ostatné opatrenia, nie len vládne, ale aj tie, ktoré poskytujú municipality, resp. ostatní účastníci výrobného reťazca (dodávatelia energií, resp. dodávatelia vstupných surovín), ktoré by mohli mať vplyv na výrobcov ocele.

Všetky členské štáty poskytli údaje v požadovanej kvalite a štruktúre, iba **Čína nedokázala skompletizovať údaje o výrobe ocele podľa jednotlivých výrobných zariadení**. Zdôvodnila to komplikovaným systémom zberu informácií a ich spätného overovania. Prisľúbila, že požadované informácie doručí najneskôr do konca októbra 2018. Čína poskytla dodatočné informácie, z ktorých vyplýva, že v roku 2017 boli uzatvorené výrobné kapacity v celkovej výške cca 55 miliónov metrických ton a že v roku 2017 nebola spustená do prevádzky žiadna nová výrobná kapacita. V roku 2018 navyše plánuje uzatvoriť ďalšie výrobné kapacity vo výške cca 30 miliónov metrických ton.

Z poskytnutých údajov za rok 2018 je zrejmé, že **Čína zostáva najväčším producentom surovej ocele na svete** s viac ako 1 milión metrických ton vyrobenej ocele. Druhým výrobcom v poradí je Japonsko (136,3 mmt), nasledované USA (113,9 mmt) a Indiou (109,8 mmt.). V Rusku bolo vyrobených 84,8 mmt a v Južnej Kórei 80,0 mmt. Až siedmym v poradí je prvý európsky štát, Nemecko s 51,5 mmt, nasledované Talianskom s 38,6 mmt. **Slovenskej republike patrí 25. miesto, kde bolo vyrobených 5,52 mmt.**

Napriek tomu, že na GFSEC boli prítomné všetky členské štáty, a diskusia bola konštruktívna a otvorená, zostáva ešte stále viacero **nedostatkov v zdieľaní informácií**. Argentínske predsedníctvo G20 sa zaviazalo, že urobí všetko pre to, aby ciele, ktoré nastavili predstavitelia G20, so zreteľom na odporúčania ministerskej správy z Berlína z roku 2017, boli naplnené.

generálna riaditeľka Sekcie zahraničnoobchodnej politiky a európskych záležitostí MH SR,
Andrea Krajčíková
Zdroj: SM SR pri OECD

12. Fórum o zodpovedných dodávateľských reťazcoch v oblasti ťažby a distribúcie minerálov

(12th Forum on Responsible Mineral Supply Chains)

V dňoch 17. až 19. apríla 2018 sa na pôde OECD konalo **12. Fórum o zodpovedných dodávateľských reťazcoch v oblasti ťažby a distribúcie minerálov**. Viac ako 700 účastníkov diskutovalo o potrebe zabezpečenia zodpovedných dodávateľských vzťahov prostredníctvom medzinárodných a národných politik, zosúladením priemyselných programov, využívaní OECD portálu pre informácie o rizikových dodávateľských reťazcoch, o vládnom monitorovaní dodávateľských reťazcov, o využívaní a propagácii **OECD usmernení (OECD Mineral Guidance)**. **Tohtoročná diskusia bola zameraná najmä na Indiu a krajiny západnej Afriky**. Usmernenia OECD pre nadnárodné podniky sú najkomplexnejším súborom odporúčaní podporovaných vládou o zodpovednom obchodnom správaní, ktoré existujú v súčasnosti. Vlády, ktoré dodržiavajú usmernenia, majú za cieľ prispieť k trvalo udržateľnému rozvoju a trvalému sociálnemu pokroku.

Ilustračné foto. Zdroj: OECD

Usmernenia boli prvýkrát prijaté v roku 1976 a odvtedy päťkrát prehodnotené, aby sa zabezpečilo, že zostanú vedúcim nástrojom na podporu zodpovedného podnikania v meniacom sa prostredí globálnej ekonomiky.

Globálne fórum poskytlo možnosť všetkým zainteresovaným stranám zo súkromného a verejného sektora, občianskej spoločnosti ako aj z akademickej obce diskutovať o kľúčových globálnych sociálnych a hospodárskych výzvach súvisiacich s zodpovedným obchodným správaním.

Usmernenia sú ďalekosiahle odporúčania adresované vládam, nadnárodným podnikom pôsobiacim v rozvojových krajinách. Poskytujú dobrovoľné zásady a štandardy pre zodpovedné podnikateľské správanie v oblastiach ako zamestnanosť a pracovné vzťahy, ľudské práva, životné prostredie, zverejňovanie informácií, boj proti korupcii, záujmy spotrebiteľov, veda a technológia, hospodárska súťaž a zdaňovanie.

V konfliktných alebo vysokorizikových oblastiach má využívanie spoločností pôsobiacich v oblasti prírodných nerastných surovín, ktoré sa podieľajú na ťažbe a obchodovaní s nerastnými surovinami, potenciál generovať príjmy, rast a prosperitu. Tieto príjmy môžu byť taktiež zneužívané na priamu alebo nepriamu podporu ozbrojených konfliktov, na hrubé porušovanie ľudských práv, na korupciu, pranie špinavých peňazí a nespravodlivý hospodársky a sociálny rozvoj.

Ilustračné foto. Zdroj: OECD

Viac na: <http://www.oecd.org/corporate/mne/forum-responsible-mineral-supply-chains.htm>

»» ENERGETIKA ««

Zdroj: IEA/OECD

258. zasadnutie Riadiacej rady Medzinárodnej energetickej agentúry (IEA/OECD)

Členovia Riadiacej rady IEA na ostatnom zasadnutí v marci diskutovali o ministerských mandátoch, vstupe Mexika do IEA a diskutovali aj o aktuálnej situácii medzi Ruskou federáciou a Ukrajinou v sektore plynu. **Ministerské mandáty** boli po Ministeriáli IEA z novembra 2017 schválené písomnou procedúrou pred koncom roka 2017 a Riadiaca rada (GB) a jej členovia mali v marci možnosť diskutovať o predstavách ich plnenia počas nasledujúceho dvojročného obdobia.

Vývoj na energetických trhoch

Ropa - cena ropy mierne rástla (celosvetové zníženie ropných zásob na úroveň päťročného priemeru), čo bolo podmienené aj rastúcou spotrebou, ktorá bude v nasledujúcich rokoch narastať (Čína). IEA predpovedá, že USA koncom roka 2018 predstihnú Rusko v ťažbe ropy a stanú sa tak najväčším svetovým producentom tejto suroviny. Venezuela množstvo vyťaženej ropy dlhodobo znižuje.

Uhlie - spotreba uhlia začala po poklesoch v rokoch 2015 a 2016 znovu rásť. IEA predpokladá rastúce trendy až do roku 2022. Podiel uhlia na celkovom globálnom mixe však klesá napriek rastu v absolútnych číslach.

Plyn - v roku 2017 celosvetová spotreba plynu vzrástla o 2,5% (najviac v Ázii). Trh je momentálne dobre zásobený, čo má vplyv na pomalý rozvoj nových projektov na ťažbu a prieskumy. Čína sa stala druhým najväčším dovozcom LNG. Produkcia bridlicového plynu v USA sa zvýšila o 8% a USA sa stali prvýkrát za posledných 60 rokov exportérom plynu. Spotreba v Európe rástla napriek klesajúcej domácej ťažbe, importy sa zvýšili hlavne z Ruska a Nórska. **V súvislosti s nedávnym rozhodnutím arbitrážneho inštitútu Štokholmskej obchodnej komory** v spore medzi ukrajinským Naftogazom a ruským Gazpromom (rozhodnutie z februára 2018 týkajúceho sa tranzitu ruského plynu do Európy cez územie Ukrajiny), **v ktorom arbitrážny súd nariadil Gazpromu doplatiť Naftogazu 4,7 miliardy USD** (po odpočítaní záväzku Ukrajiny z predchádzajúceho sporu, Gazprom dlhuje Naftogazu **2,56 miliardy USD**). Poľsko reprodukovalo informácie o tom, že Gazprom s rozhodnutím tejto arbitráže nesúhlasí, chce sa odvolať a má záujem zmluvy (o dodávkach a tranzite) platné do konca roka 2019 Ukrajinskej strane vypovedať. Európska komisia v tejto súvislosti informovala o aktívnej angažovanosti podpredsedu Európskej komisie pre Energetickú úniu M. Šefčoviča v tejto veci, vrátane jeho návštevy na Ukrajine, na ktorej bol ukrajinskou stranou ubezpečený, že ukrajinská strana nebude požadovať zamrazenie účtov Gazpromu.

Ministerské mandáty

a) Mandáty pre oblasť energetickej bezpečnosti

V oblasti ropy sekretariát IEA navrhuje posilniť energetickú bezpečnosť dvoma spôsobmi:

- prostredníctvom **zapojenia veľkých spotrebiteľov mimo OECD do systému núdzových zásob** ropy z dôvodu pokračujúceho poklesu podielu krajín OECD a IEA na celkovej svetovej spotrebe a tiež z dôvodu rozloženia nákladov na udržiavanie systému. Ide hlavne o Čínu a Indiu. Čína v súčasnosti disponuje zásobami na úrovni 80 dní čistého dovozu, z toho polovicu tvoria núdzové zásoby. Pokrokom je vytvorenie pohotovostných liniek v prípade núdze a zapojenie asociačných krajín do cvičenia núdzovej pripravenosti, ktoré sa konalo vo februári 2018.
- **prehodnotením súčasného systému založenom na čistých importoch ropy**. Situácia sa od 70. rokov od prijatia Medzinárodného energetického programu výrazne zmenila – členská základňa IEA obsahuje viacero exportérov ropy (USA sa nimi čoskoro stanú) a sekretariát IEA navrhuje, aby členské krajiny IEA uvažovali o prijatí nového systému (**napr. založenom na prepojení zásob na spotrebu**, čo by zvýšilo nielen odolnosť exportujúcich krajín, ale aj globálnu kolektívnu akciu).

V oblasti plynu sekretariát IEA plánuje posilniť analýzy o aktuálnom vývoji na globálnych trhoch s plynom.

V sektore elektroenergetiky sekretariát IEA predpokladá, že **v roku 2040 bude elektrická energia tvoriť 40% celkovej spotreby energie**. Elektrizačné systémy prechádzajú najväčšou transformáciou za posledné dekády z dôvodu rastúcej integrácie OZE a zavádzania *smart* technológií. **IEA plánuje rozvíjať analýzy a kapacitné pokrytie tejto oblasti, ktorých cieľom má byť posilnenie udržateľnosti, odolnosti a bezpečnosti elektrizačných systémov** (príprava druhého Akčného plánu v elektroenergetike a publikácie bezpečnosti cezhraničných elektronizačných systémov). Plánované aktivity získali **silnú podporu zo strany členských krajín, vrátane SR a vyzvali na prípravu cestovnej mapy náplne cieľov** na nasledujúceho obdobia.

b) Prechod na čistú energetiku

Od Ministerskej rady konanej v roku 2017 nastal pokrok v tejto oblasti, či už sa jedná o spustenie programu zameraného na prechod na čisté energie (CETP), energetickú efektívnosť (E4) v rozvíjajúcich sa ekonomikách, alebo plánované vytvorenie centra pre energetickú efektívnosť, tzv. „*International Energy Efficiency Hub*“ (ktorého SR neplánuje byť signatárom).

c) Asociačný proces

Sekretariát IEA informoval o zapojení Asociačných krajín (AK) do cvičení núdzovej pripravenosti ERE9, ktoré sa uskutočnilo vo februári 2018 (Čína, India, Indonézia, Maroko a Thajsko). V uplynulom období spolupráca medzi IEA a AK pokračovala podľa dohodnutých programov práce. **Sekretariát v duchu mandátov plánuje pripraviť cestovnú mapu vrátane návrhu rámca o právach, povinnostiach a financovaní pre AK a to do nasledujúceho zasadania GB v júni 2018**. SR podporuje návrh sekretariátu o zachovaní pauzy v rozširovaní Asociačného procesu a sústrediť sa na rozvoj aktivít s už asociovanými krajinami. SR taktiež podporila návrh sekretariátu na organizovanie ďalšieho multilaterálneho rokovania v rámci ‚IEA rodiny‘ v druhej polovici roka 2018 a potrebnej synergie medzi prácou Neformálnej skupiny a Stálej skupiny pre globálny dialóg. **SR opäť pripomenula prepojenie akéhokoľvek asociačného multilaterálneho rámca s otázkou financovania, ktoré SR vníma ako jeden z nástrojov na udržateľnosť tohto procesu ako takého**.

Agentúra pre jadrovú energiu NEA/OECD oslávila 60.výročie založenia

M. Žiaková, predsedníčka ÚJD SR a Riadiaceho výboru NEA/OECD pre jadrovú energiu;

Zdroj: SM SR pri OECD

Dňa 19.4.2018 Agentúra OECD pre jadrovú energiu NEA/OECD v Paríži oslávila 60. výročie jej vzniku. Stretnutia na vysokej úrovni sa zúčastnili vedúci predstavitelia naprieč medzinárodným jadrovým sektorom, vrátane zástupcov SR.

Slávnostné stretnutie úvodom zahájil generálny riaditeľ NEA/OECD W. Magwood a **predsedníčka ÚJD SR M. Žiaková, ktorá od roku 2016 predsedá Riadiacemu výboru pre jadrovú energiu NEA/OECD**. Riadiaci výbor pre jadrovú energiu je najvyšší orgán s rozhodovacou právomocou, ktorého členmi sú zástupcovia všetkých členských štátov NEA/OECD.

Slovenská predsedníčka, v spolupráci s piatimi podpredsedami (zástupcovia z Južnej Kórei, Japonska, USA, Francúzska a Belgicka) koordinuje aktivity Agentúry v súlade so Strategickým plánom a záujmami jednotlivých členských krajín NEA/OECD. NEA/OECD vznikla v roku 1958 ako Európska agentúra pre jadrovú energiu (ENEA).

S rozširujúcou sa členskou základňou mimo hranice Európy bola v roku 1972 Agentúra premenovaná na Agentúru pre jadrovú energiu (NEA).

Agentúra pre jadrovú energiu NEA/OECD bola založená v roku 1958. V súčasnosti členskú základňu NEA tvorí 33 krajín, **Slovenská republika sa stala členom v roku 2002**. Agentúra prostredníctvom medzinárodnej spolupráce pomáha jej členom udržiavať a ďalej rozvíjať vedecký, technologický a právny základ potrebný pre bezpečné, hospodárne a životnému prostrediu priaznivé využívanie jadrovej energie pre mierové účely. **SR má zastúpenie vo všetkých stálych technických výboroch Agentúry. Slovenskí experti participujú v rôznych pracovných skupinách a spoločných projektoch.**

Zľava: **I. Brocková** (stála predstaviteľka SR pri OECD), **M. Žiaková** (predsedníčka ÚJD SR a Riadiaceho výboru NEA)
Zdroj: SM SR pri OECD

136. zasadnutie Riadiaceho výboru pre jadrovú energiu Agentúry pre jadrovú energiu NEA/OECD

Dňa 19. apríla 2018 sa uskutočnilo **136. zasadnutie Riadiaceho výboru pre jadrovú energiu (SC) NEA**, ktorému predsedá Ing. Marta Žiaková, CSc., predsedníčka Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky (ÚJD SR). Hlavným bodom programu bola diskusia k pripravovanému Programu práce a rozpočtu na roky 2019-2020, ktorý by mal byť prijatý na nasledujúcom zasadnutí SC v októbri 2018. Sekretariát NEA v zmysle diskusie musí rozpočtovú časť Programu do nasledujúceho zasadnutia významne upraviť a musia mu predchádzať viaceré koordinácie minimálne na úrovni radcov pre energetiku. Ďalším podstatným bodom bolo schválenie vytvorenia nového Stáleho technického výboru zaoberajúceho sa vyradovaním a pozostatkami z rádiologických aktivít z minulosti (*legacy management*).

Strategický brífing pri príležitosti 136. zasadnutia Riadiaceho výboru pre jadrovú energiu NEA/OECD

Dňa 20. apríla 2018 sa uskutočnil **Strategický brífing členov Riadiaceho výboru NEA/OECD pre jadrovú energiu so zástupcami z Brazílie, Číny a Indie**, ktorí poskytli prehľady svojich príslušných politík a programov v oblasti jadrovej energie. Brífing bol založený na výmene informácií o globálnej situácii v sektore jadrovej energetiky zo strany kľúčových partnerských krajín NEA/OECD, ktorí sa významne podieľajú na využívaní jadrovej energie. Okrúhlemu stolu brífingu a diskusii s kľúčovými partnermi predsedala predsedníčka ÚJD SR M. Žiaková.

Jadrová energia sa v týchto partnerských krajinách NEA v súčasnosti podieľa približne 3% z celkovej vyrobenej elektrickej energie. Všetky tri krajiny informovali o zámere zvýšenia tohto podielu v horizonte nasledujúcich rokov, či už prostredníctvom národných reforiem energetického sektora alebo špecifických akčných plánov. Brífing poskytol vhodnú príležitosť pre členské krajiny NEA/OECD dozvedieť sa o súčasnom status quo v jadrovom sektore a o jeho vývoji, s ktorým uvažujú jednotlivé plány a stratégie prezentované zo strany Brazílie, Číny a Indie, s čím bezprostredne súvisia výzvy a príležitosti na spoluprácu týchto krajín s členskými krajinami NEA/OECD, vrátane možností ich angažovanosti v rámci predstavovaných plánov rozširovania jadrovej kapacity do roku 2030 a 2050.

Spomedzi týchto troch krajín Čína a India plánujú najvýznamnejšie rozšírenie svojich jadrových flotíl. Čína má celosvetovo najrozsiahlejší program na výstavbu nových jadrových elektrární. Čína v súčasnosti prevádzkuje 39 jadrových reaktorov, 18 zariadení je vo výstavbe (vrátane niekoľkých reaktorov Generácie III) a ďalších 18 jednotiek je v štádiu príprav na spustenie ich výstavby/operatívy (nové a/alebo existujúce

projekty). Do roku 2030 sa odhaduje, že jadrová energia vyrobí 8-10% celkovej čínskej elektrickej energie. India prevádzkuje 22 jadrových reaktorov s kapacitou 5780 MWe a 7 ďalších reaktorov sa nachádza v rôznych štádiách výstavby. India informovala o ciele 10x znásobiť súčasnú kapacitu jadrovej energie do roku 2030 na úroveň 63 GWe. Brazília má v prevádzke dva reaktory (vodné, Westinghouse dizajn) a v poradí tretí reaktor je v štádiu výstavby (v inej lokalite než spomínané 2 reaktory), ktorý by mal byť spustený do prevádzky v roku 2023. Zámer výstavby nových jadrových zdrojov podlieha hĺbkovej analýze a predbežne sa očakáva spustenie ich konštrukcie až po roku 2026.

»» ŽIVOTNÉ PROSTREDIE ««

Štátny tajomník envirorezortu N. Kurilla a generálny riaditeľ M. Chrenko sa zúčastnili zasadnutí OECD v Paríži v rámci skupiny a výboru, ktorým podpredsedajú

Zľava: štátny tajomník MŽP SR N. Kurilla, stála predstaviteľka a veľvyslankyňa SR pri OECD I. Brocková, tretia tajomníčka SM SR pri OECD M. Pažinková, generálny riaditeľ SEPEÚaMV MŽP SR M. Chrenko

Zdroj: SM SR pri OECD

zástupcami Sekretariátu OECD o **aktuálnych prioritách EPOC-u** (plasty, zelená doprava, obehové hospodárstvo a zdrojová efektívnosť, re-negociácia Aichi cieľov) a **budúcich výzvach** (Plán práce a rozpočtu 2019-2020, zefektívnenie a lepšie zacielenie pravidelných hodnotení environmentálnej výkonnosti členských krajín OECD).

Hlavnými bodmi zasadnutia Výboru boli diskusia krajín OECD k prioritám Plánu práce a rozpočtu 2019-2020, zelená rast v Eurázii, **environmentálny aspekt zasadnutia Rady OECD na úrovni ministrov v máji**

V týždni od 16. do 20. apríla 2018 sa v OECD konali dve zasadnutia, v byrách ktorých majú slovenskí zástupcovia aktívnu úlohu podpredsedov.

Štátny tajomník envirorezortu N. Kurilla sa zúčastnil zasadnutia Byra Pracovnej skupiny OECD Green Action (GATF), a generálny riaditeľ Sekcie environmentálnej politiky, EÚ a medzinárodných vzťahov MŽP SR, M. Chrenko, zastupoval Slovensko na zasadnutí Výboru OECD pre environmentálnu politiku (EPOC), a to prvýkrát ako podpredseda jeho Byra. Obaja absolvovali spoločné stretnutie so stálou predstaviteľkou a veľvyslankyňou SR pri OECD, I. Brockovou, s ktorou diskutovali o ďalšej spolupráci MŽP SR s OECD prostredníctvom Stálej misie SR pri OECD.

Zasadnutie Výboru OECD pre environmentálnu politiku a jeho Byra (16.-8.4.2018)

Počas zasadnutia Byra EPOC-u diskutovali členovia Byra (predsedníckou krajinou je Portugalsko, a ďalšími podpredseda Švédsko, USA, Japonsko a Izrael) so

2018 (MCM), RE-CIRCLE projekt o spotrebe materiálov do roku 2060 a makroekonomických dopadoch, hlbšia spolupráca EPOC-u so Spojeným grémiom OECD pre chemikálie, pesticídy a biotechnológie, inkluzívny zelený rast, či Parížsky rámcový program pre zelené rozpočtové politiky. **SR ocenila záujem OECD o prepojenie agendy EPOC-u s agendou GATF**, ako aj pozitívne ohlasy ďalších členských krajín, a predstavila svoje aktivity v regióne EECCA – bilaterálna spolupráca, ENPI iniciatíva (EÚ a EEA), EaP platforma, apod. SR počas zasadnutia taktiež podporila vhodne vyvážený program MCM a **potvrdila účasť zástupcu MŽP SR na vysokej úrovni v environmentálnom paneli** vedenom ministrom pre ekologickú a solidárnu transformáciu Francúzska, N. Hulotom. Počas zasadnutia nadobudli Kazachstan a Juhoafrická republika status „participant“ Výboru EPOC.

Zasadnutie Byra Pracovnej skupiny OECD Green Action (19.4.2018)

Hlavnými bodmi zasadnutia Byra GATF boli pokrok v implementácii Plánu práce na roky 2016-2018, diskusia o Pláne práce a rozpočtu na biennium 2019-2020 a zostavovanie programu výročného zasadnutia GATF.

Sekretariát OECD informoval členov Byra GATF o aktivitách uskutočnených v rámci programových priorit GATF od jeho posledného Výročného zasadnutia v kazašskom Almaty (26.-27.10.2017), ako aj o pláne aktivít do konca roka 2018. **Aktivity sú rozdelené do 4 programových oblastí:** národné dialógy a stratégie pre zelené hospodárstvo (i), zelené financie a investície (ii), integrácia environmentálnych, ekonomických a sektorových politík podporujúcich zelený rast (iii), posilnenie vodného hospodárstva (iv). **Štátny tajomník MŽP SR N. Kurilla vyjadril podporu Slovenska pre spomenuté iniciatívy a prejavil záujem o spoluprácu pri ďalších aktivitách.**

Sekretariát OECD na základe preferencií členských krajín navrhol, aby kľúčovými cieľmi GATF v rokoch 2019-2020 boli aj naďalej **podpora rozvoja efektívnych a účinných politík s reálnym dosahom a výsledkami z pohľadu zlepšovania environmentálnej výkonnosti vytvárajúc príležitosti pre udržateľný a inkluzívny rast;** príspevok k rozvoju ľudského kapitálu v záujme podpory rozvoja a implementácie politík; a uľahčenie zelených financií a investícií. V období 2019-2020 sa bude stratégia GATF sústrediť aj na zabezpečenie vhodnej reprezentácie partnerov v GATF, čo bude zahŕňať posilnenie účasti kľúčových ministerstiev z krajín regiónu Eurázie (najmä ministerstiev hospodárstva a financií); príležitosti pre rozšírenú účasť zainteresovaných krajín OECD; **reprezentáciu EÚ a inštitúcií pre financovanie rozvoja.** Cieľom práce GATF bude aj objavovanie nových oblastí substance v rámci politického rozvoja podľa návrhu členov GATF (napr. reagovať na vývoj novej hodvábnej cesty a jej dopadov na región Eurázie).

Na záver zasadnutia členovia Byra GATF spoločne zostavovali **program 25. výročného zasadnutia, ktoré sa bude konať v dňoch 22. – 23. októbra 2018 v Bratislave.** Zámerom MŽP SR je obohatiť ho o inovatívny panel s „*keynote speakers*“, ktorý budú viesť zástupcovia Európskej investičnej banky a Energetickej únie na vysokej úrovni. Tento zámer uvítali aj ostatní členovia Byra GATF, ako aj Sekretariát OECD. Cieľom MŽP SR ako organizátora zasadnutia bude o.i. aj prijatie formálneho záveru na základe výstupov z tematických skupín a tlačová konferencia na záver Výročného zasadnutia.

OECD sa aktívne zapojila aj do priebehu 8. Svetového fóra o vode a generálny tajomník A. Gurría bol ocenený Svetovou cenou vody marockého kráľa Hassana II

V dňoch 18. – 23. marca 2018 sa v brazílskom hlavnom meste Brasília konalo **8. Svetové fórum o vode**, ktoré organizovala Svetová rada pre vodu, spoločne s brazílskym Ministerstvom životného prostredia, a ktorého **hlavnou témou bolo „Zdieľanie vody“.**

Zdroj: www.worldwaterforum8.org

Tohtoročné Fórum, ktoré bolo zatiaľ najväčším vo svojej histórii, dosiahlo svoj hlavný cieľ – **dostať vodu na vrchol politickej a spoločenskej agendy**. Fóra sa zúčastnilo viac ako 120 tisíc osôb zo 172 krajín, a na jeho oficiálnom otvorení bolo prítomných 12 hláv štátov a vlád, 56 ministrov, 14 viceministrov, a tiež vysokopostavení predstavitelia medzinárodných organizácií ako OSN, EÚ, Svetová banka, IDB a iné. Fóra sa zúčastnili aj členovia parlamentov a zástupcovia miestnych samospráv a regiónov. Najdôležitejším inovačným prvkom tohtoročnej 8. edície Fóra bola **účasť zástupcov súdnej sféry, ktorí majú posledné slovo pri rozhodovaní o súdnych prípadoch zahŕňajúcich vodné zdroje**. Na paneli sudcov a prokurátorov bolo prítomných 83 sudcov, prokurátorov a súdnych expertov z 57 krajín.

Účasť OECD na Fóre bola veľmi aktívna aj vďaka početným podujatiam a zverejneniam nových publikácií, ktoré počas Fóra zorganizovala, ako aj vďaka organizácii workshopov a seminárov počas týždňa trvajúceho Fóra:

- Okrúhly stôl na vysokej úrovni o financovaní vody;
- *Panel na vysokej úrovni o revitalizácii a novej politickej agende Integrovaného manažmentu vodných zdrojov pre Agendu 2030;*
- Zverejnenie publikácie OECD „Implementácia princípov OECD pre hospodárenie s vodou“;
- *Workshop o podpore viacúrovňového hospodárenia s vodou;*
- *Seminár o indikátoroch hodnotenia inštitucionálnej výkonnosti v oblasti hospodárenia s vodou;*
- *Open stage diskusia o identifikácii a zdokonaľovaní overených postupov v oblasti hospodárenia s vodou v mestách, povodiach a krajinách.*

Generálny tajomník OECD A. Gurría si počas Fóra prevzal od marockého premiéra Saasa Eddineho El Othmaniho a Svetovej rady pre vodu Veľkú svetovú cenu vody kráľa Hassana II, ako uznanie za jeho vedúce postavenie pri vyzdvíhovaní bezpečnosti dodávok vody na úroveň dôležitej a rozhodujúcej globálnej problematiky, za úspechy OECD dosiahnuté v oblasti vody a v oblasti tvorby politických usmernení pre krajiny po celom svete, ako aj za excelentnú spoluprácu a správne riadenie rozvoja a využívania vodných zdrojov. Pri prevzatí ceny A. Gurría poznamenal, že v roku 2006, keď označil vodu za jednu z top troch najdôležitejších priorít OECD, spoločne so zdravím obyvateľov a migráciou, chýbalo v tom čase povedomie o dopade hospodárskeho rozvoja a zmeny klímy na dostupnosť vody. O 12 rokov neskôr je A. Gurría rád, že sa globálne spoločenstvo jednotne zhodne na bezpečnosti dodávok vody ako na jednom z najdôležitejších problémov súčasnosti i budúcnosti. A. Gurría zároveň vyzval k správne mu členiu paralelným

Generálny tajomník OECD (v strede) pri prevzatí Veľkej svetovej ceny vody
Zdroj: Twitter účet @PCGGlas

rizikám priveľkého množstva vody, nedostatku vody, či nadmerne znečistenej vody. [Veľká svetová cena vody](#) bola založená Marockým kráľovstvom a Svetovou radou pre vodu, a je odovzdávaná počas každého Fóra pre vodu, t.j. každé tri roky.

OECD predpokladá, že do roku 2050 bude viac ako 40% svetovej populácie žiť v nedostatku vody, keďže dopyt po vode vzrastie o 55%. OECD poskytuje vládam jednotlivých krajín usmernenia v oblasti hospodárenia s vodou a poskytovania služieb spojených s vodou vo forme *Princípov OECD pre hospodárenie s vodou* a *Odporúčaní Rady OECD o vode*, ktoré boli prijaté ako právny nástroj v roku 2016. Najnovšia publikácia OECD „*Implementácia princípov OECD pre hospodárenie s vodou*“, zverejnená v Brasílii, poskytuje národným a miestnym vládam a vodohospodárskym orgánom samohodnotiaci nástroj na meranie, hodnotenie a zlepšenie politík v oblasti vody.

Svetové fórum o vode sa koná každé tri roky, a najbližšie, v poradí už 9., sa bude konať v senegalskom Dakare na jar 2021.

Práca OECD v oblasti endokrinných disruptorov

Program OECD pre testovacie usmernenia vyvíja testovacie usmernenia a iné nástroje na podporu potrieb krajín spojených s testovaním a hodnotením chemikálií pre endokrinné disruptory.

[Brožúra OECD o chemických látkach narúšajúcich endokrinný systém](#) vysvetľuje prečo a akým spôsobom sa OECD za posledné dve desaťročia stala kľúčovým hráčom v oblasti testovania a hodnotenia endokrinných disruptorov. Brožúra poskytuje základné údaje o kontexte endokrinných disruptorov a uvádza najdôležitejšie úspechy Organizácie v tejto oblasti. Využívajúc overené metódy dostupné vďaka OECD, regulačné orgány môžu využívať medzinárodne harmonizované nástroje na hodnotenie chemikálií predstavujúcich riziko pre ľudské zdravie a/alebo životné prostredie.

Čo sú endokrinné disruptory?

Chemikálie poškodzujúce endokrinný systém (EDSs) sú vo všeobecnosti charakterizované ako **substancie v prostredí, v ktorom žijeme a v potravinách a spotrebných výrobkoch, ktoré môžu narúšať hormonálnu rovnováhu v ľudskom tele alebo vo voľne žijúcich organizmoch, a ktoré môžu vyvolať nepriaznivé zdravotné následky**. Na prácu v oblasti testovania a hodnotenia endokrinných disruptorov dohliada Pracovná skupina OECD pre národných koordinátorov pre Program pre testovacie usmernenia (WNT), a je riadená štyrmi hlavnými expertnými a poradnými skupinami: Poradnou skupinou pre testovanie a hodnotenie endokrinných disruptorov, Skupinou pre riadenie overovania testovania ekotoxicity, Skupinou pre riadenie overovania testov nevykonávaných na zvieratách a Skupinou pre riadenie overovania testovania cicavcov.

Prečo OECD vykonáva prácu v oblasti endokrinných disruptorov?

Na konci 90-tych rokov sa členské krajiny OECD rozhodli konať vo veci vyvinutia nástrojov na identifikáciu chemikálií poškodzujúcich endokrinný systém. Na základe vedeckých a výskumných prác začala OECD skúmať testovacie metódy, ktoré by mohli byť štandardizované a využívané v rámci regulácie chemikálií, v záujme odhaliť a charakterizovať riziká spojené s EDSs.

Koncepčný rámec OECD pre testovanie a hodnotenie endokrinných disruptorov

Koncepčný rámec OECD pre testovanie a hodnotenie endokrinných disruptorov uvádza dostupné testovacie usmernenia a štandardizované testovacie metódy OECD (navrhované alebo v štádiu vývoja), ktoré môžu byť využívané na hodnotenie EDSs. Cieľom Koncepčného rámca je poskytnúť usmernenie k dostupným testom, ktoré môžu poskytovať informácie pre hodnotenie endokrinných disruptorov, avšak ich zámerom nie je byť testovacou stratégiou. Tento Koncepčný rámec neobsahuje hodnotenie vystavenia, ktoré by však malo byť zohľadnené pri rozhodovaní o potrebe ďalšieho testovania.

»» ZDRAVOTNÍCTVO ««

V OECD sa diskutovalo o dopade súčasných nerovností na budúcich seniorov

Ruka v ruku so zlepšením životných a pracovných podmienok, ako aj kvality poskytovaných služieb v oblasti zdravotnej starostlivosti výrazne vzrástol podiel starších osôb, a nadechádzajúcich dekádach bude ďalej rásť. **Očakáva sa, že do roku 2050 bude 30% obyvateľov Európy starších ako 60 rokov, a v 11 z 15 prvých členov EÚ budú najstarší obyvatelia nad 80 rokov tvoriť najmenej 10%.**

Berúc v ohľad tieto fakty zorganizovala OECD v dňoch 5. – 6. apríla 2018 v spolupráci s Centrom USC Schaeffer pre ekonomiku a politiku zdravia a CAIS Tor Vergata workshop zameraný na problematiku dopadu nerovností na budúcich seniorov s názvom „*Impact of Inequality on the Future Elderly*“. Cieľom dvojdňového workshopu bolo identifikovať čo najsprávnejší spôsob čelenia nerovnostiam v rámci starnúcej populácie, ako aj prijímať najvhodnejšie politiky pred kumuláciou jednotlivých nerovností.

Vlády jednotlivých krajín sú konfrontované s výzvou udržiavať a podporovať dôchodkové systémy a systémy zdravotnej starostlivosti kvôli starnutiu obyvateľov a neustále prísnejším fiškálnym podmienkam. Vypracovať informačnú základňu, na základe ktorej by boli hodnotené politické možnosti na udržanie vládnych programov je častokrát náročné z dôvodu neúplných alebo chýbajúcich údajov. Okrem toho, ak aj sú údaje dostupné pre politické hodnotenie, častokrát sú až príliš agregované na to, aby boli užitočné pri hodnotení spôsobu, akým môžu politiky nepriamo zvýšiť alebo znížiť spoločensko-ekonomické rozdiely a zdravotné nerovnosti.

V záujme adresovať potrebu lepších údajov skúmalo Centrum pre simulácie zdravotných politík Roybal v americkom Los Angeles: determinanty zdravia a výdavkov na zdravotnú starostlivosť v rámci staršej časti populácie (1); vývoj modelov na porozumenie dopadov sociálnych politík a síl a biomedicíny na zdravie, výdavky na zdravotnú starostlivosť a poskytovanie zdravotnej starostlivosti (2); a prenášanie týchto zistení smerom k tvorcom politík, ktorí ovplyvňujú politiky v oblasti starnutia (keďže hlavnou úlohou Centra Roybal je podporovať presun výsledkov výskumov z laboratórií do programov, postupov a politík) (3).

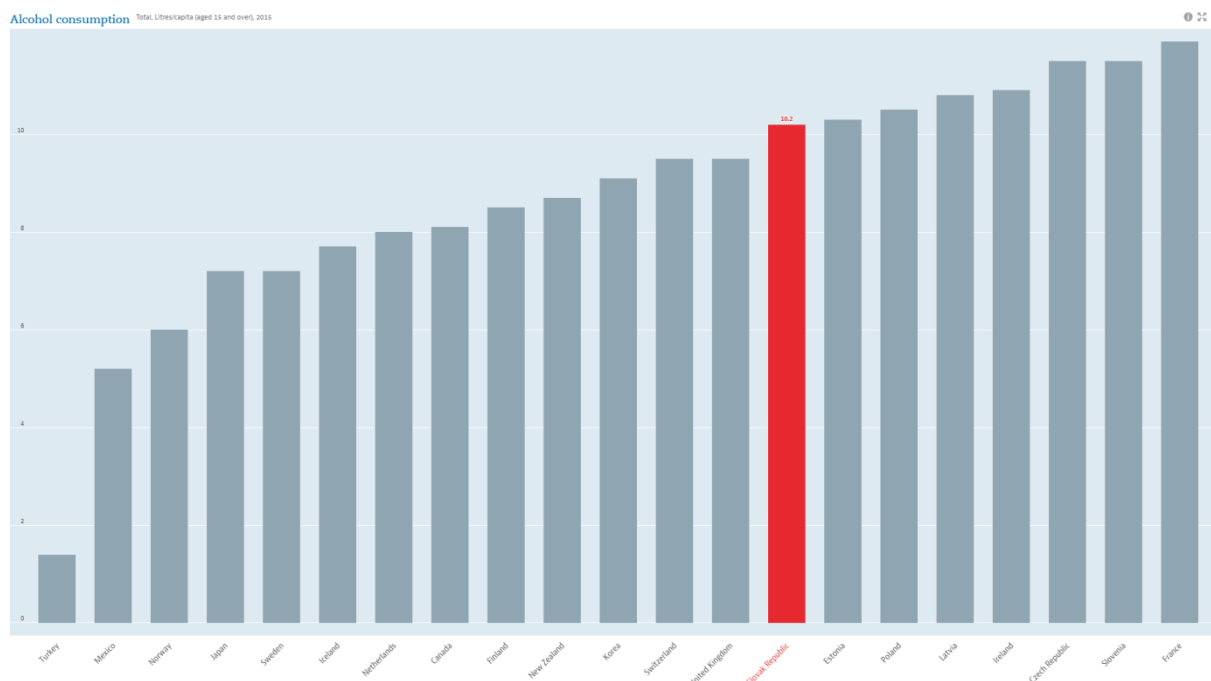
Kľúčovým záujmom Centra je tzv. „**Future Elderly Model**“ (FEM), ekonomicko-demografický mikrosimulačný model, ktorý navrhuje rozsiahly súbor zdravotných a ekonomických výstupov pre starnúce obyvateľstvo. FEM bol použitý na preskúmanie politických otázok a problematík, akými sú napríklad distribučný vplyv nerovností na očakávanú dĺžku života, globálne farmaceutické politiky a zdravie, vplyv obezity na seniorov v USA, hodnota oneskoreného starnutia, reforma Medicare, postihnutia u starších obyvateľov, hodnota zlepšenia zdravotného stavu u starších obyvateľov, technologický pokrok a jeho vplyvy na výdavky a mortalitu, či zaťaženie staršej časti populácie chronickými chorobami.

Diskusie účastníkov workshopu sa počas prvého dňa workshopu opierali aj o údaje z publikácie OECD zverejnenej v roku 2017 s názvom „**Preventing Ageing Unequally**“. Správa skúma spôsob vývoja a vzájomnú interakciu dvoch globálnych megatrendov – starnutia obyvateľov a rastúcich nerovností – medzi aj naprieč generáciami. OECD vytvorila partnerstvo s Centrom Roybal a CAIS Tor Vergata v záujme vyvinúť pilotný model („*Global FEM*“), ktorý navrhuje zdravotné a ekonomické okolnosti populačných kohort v Belgicku, Taliansku a USA, v záujme **zhodnotenia prechodu súčasných nerovností v príjmoch pracujúcej populácie do nerovností vo vyššom veku**, ako aj dopadu nerovností v rámci trendov v oblasti očakávanej dĺžky života na spoločenské benefity. Účastníci workshopu sa jednohlasne zhodli na **potrebe prijímania politik, ktoré podporia lepší zdravotný stav a menej nerovností v dôchodkovom veku**.

Vybrané výstupy workshopu:

- *Neodmysliteľnou súčasťou politik, popri dôraze na zdravie mladých ľudí a prevenciu, by malo byť správne uchopenie úlohy interakcie medzi politikami v oblasti zdravia, zamestnanosti a dôchodku;*
- *Vlády jednotlivých krajín by mali podporiť dostatočné finančné zabezpečenie a príležitosti pre seniorov v záujme ich aktívneho a efektívneho zapojenia do spoločnosti;*
- *Z analytického pohľadu je potrebné sa oprieť o spoľahlivé a citlivé ukazovatele, ktoré umožnia správne vyhodnotenie súčasného stavu a zároveň aj pravdepodobného smerovania spoločnosti v budúcnosti.*

Graf mesiaca – Konzumácia alkoholu

Konzumácia alkoholu v krajinách OECD – počet predaných litrov alkoholu na osobu za rok 2015

Zdroj: OECD (2018), *Alcohol consumption (indicator)*. doi: 10.1787/e6895909-en

Konzumácia alkoholu je definovaná ako ročný predaj alkoholu v litroch na osobu vo veku od 15 rokov. Požívanie alkoholu sa spája s početnými nežiaducimi vplyvmi na zdravie a spoločenské postavenie dotknutých osôb, zahŕňajúc zvýšené riziko viacerých druhov rakoviny, porážky a cirhózy pečene. Alkohol taktiež prispieva k nárastu mortality a zvýšenému počtu postihnutí kvôli nehodám a zraneniam, útokom, násilnostiam, vraždám a samovraždám vykonaným pod jeho vplyvom.

Ukazovateľ použitý v grafe mesiaca je meraný v litroch na osobu. Slovenská republika (vyznačená v grafe červenou farbou) sa medzi členskými krajinami OECD nachádza na úrovni 10,2 predaných litrov alkoholu na osobu za rok 2015.

»» PÔDOHOSPODÁRSTVO ««

OECD podporuje inovácie vo vidieckych oblastiach

V dňoch 9. – 12. apríla 2018 sa v škótskom Edinburghu konala **11. Konferencia OECD pre vidiecku politiku**, ktorej hlavnou témou bola „**Podpora inovácií na vidieku**“. Usporiadateľom konferencie bola vláda Škótska, a DEFRA a Európska komisia boli spoluorganizátormi konferencie.

Početné globálne zmeny a posuny charakterizujú 21. storočie a ovplyvňujú spôsoby, akými môžu byť vidiecke oblasti úspešne v komplexnom a dynamickom prostredí plnom výziev. V 21. storočí budú úspešné vidiecke oblasti otvorené a angažované na regionálnych, národných a medzinárodných trhoch. **Vidiecke oblasti zaostávajú za mestami v mnohých krajinách, čo podporuje rast regionálnych nerovností a vplýva tak na národný blahobyť a jednotu.** Podľa OECD vo viac než polovici členských krajín je HDP na osobu minimálne o 50% vyššie v mestských oblastiach v porovnaní s vidieckymi.

Aj z tohto dôvodu sa zišli zástupcovia štátnej sféry členských krajín OECD v oblasti vidieckej politiky na vysokej úrovni, tvorcovia politik, ekonómovia, medzinárodní experti zo súkromnej sféry i občianskej spoločnosti, či zástupcovia vidieckych oblastí (očakávaných približne 400 účastníkov). Ich cieľom bola **výmena skúseností a overených postupov v otázkach spojených s inováciami vo vidieckych oblastiach, či podpora tvorby pracovných miest a oživenie rastu na vidieku.**

Účasť na konferencii bola na vysokej úrovni, a otvorili ju zástupkyňa generálneho tajomníka OECD **M. Kiviniemi**, kabinetný tajomník škótskeho Parlamentu pre kultúru, turizmus a externé záležitosti **F. Hyslop**, európsky komisár pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka **P. Hogan**, parlamentný vicesekretár Škótska a Severného Írska **Lord Duncan zo Springbank**, a ministri rozvoja vidieka krajín OECD.

Konferencia bola zameraná na tri oblasti:

- *Technologické zmeny a ich dopad na vidiecke regióny;*
- *Podpora tvorby pracovných miest a ekonomických príležitostí vo vidieckych oblastiach prostredníctvom inovácií;*
- *Inovácie vo vzťahu k poskytovaniu služieb vo vidieckych oblastiach.*

Hlavným výstupom konferencie je tzv. **„Edinburghské politické vyhlásenie o podpore inovácií vo vidieckych oblastiach“**, ktoré poskytuje usmernenie pre vlády jednotlivých krajín na podporu ekonomického rozvoja vo vidieckych oblastiach. **Vyhlásenie obsahuje štyri hlavné odkazy:**

- *Vidiecke oblasti sú miesta plné príležitostí a sú životne dôležité pre inkluzívny rast;*
- *S vidieckymi oblasťami sa spájajú špecifické štrukturálne výzvy, ktoré je potrebné adresovať;*
- *Inovácie budú kľúčovým faktorom pre budúcnosť konkurencieschopnosti a udržateľnosti vidieckych ekonomík;*
- *Vidiecka politika OECD 3.0 vyžaduje integrovaný balík politík.*

Vyhlásenie identifikuje aj **10 kľúčových hnacích motorov zmeny vo vidieckych oblastiach**, u ktorých je predpoklad, že budú mať vplyv na budúcnosť vidieckych ekonomík a komunít, ako aj ich potenciál prosperovať, napríklad vďaka výrobe potravinárskych prídavných látok, decentralizovaným energetickým systémom, digitalizácii a digitálnej prepojenosti, drónom, či autonómnym vozidlám.

Eurokomisár P. Hogan vystupuje počas úvodného panelu konferencie
Zdroj: Twitter EU Agriculture

Účastníci konferencie sa zhodli na tom, že **vidiecke oblasti nie sú synonymom pre úpadok či poľnohospodársku špecializáciu, naopak, sú to miesta rastu, príležitostí a inšpirácie, avšak stále nie sú dostatočne dôležitou témou pre vládne politiky. Vidiecke oblasti sú najlepšie stavané na to, aby vyvíjali nové zdroje energií, pomáhali udržať prírodné prostredie a zabezpečili potravinovú bezpečnosť**. Okrem prioritizácie vidieckych inovácií by mala jasná vidiecka politika umiestniť spoločenský, environmentálny a ekonomický blahobyt na čelo politických rozhodnutí, a zaujať integrovaný pohľad naprieč politickými sektormi v záujme vyhnúť sa oddeľovaniu politík a ich odlišnému smerovaniu.

Výzva OECD pre sponzorovanie vedeckých konferencií a štipendií v roku 2019

OECD zverejnila dňa 26. apríla 2018 výzvu zameranú na sponzorovanie vedeckých konferencií a individuálnych vedeckých štipendií v roku 2019. Výzvu otvoril **Kooperatívny výskumný program OECD pre riadenie biologických zdrojov pre udržateľné poľnohospodárske systémy (CRP)** a je dostupná na webstránke www.oecd.org/agriculture/crp

Hlavné témy konferencií a štipendií v rokoch 2016-2020 sú:

- *Riadenie prírodného kapitálu pre budúcnosť;*
- *Riadenie rizika v prepojenom svete;*
- *Transformačné technológie a inovácie.*

Posledný dátum podania prihlášky pre obe formy podpory je 10. september 2018 (hraničným časom je poľnoc parížskeho časového pásma). Prihláška sa nachádza na webstránke <http://www.oecd.org/tad/crp/crp-research-fellowships-and-conference-sponsorship.htm>.

Vedecké štipendiá sú určené vedeckým pracovníkom z oblastí poľnohospodárstva, potravinárstva, lesného a rybného hospodárstva za účelom riešenia výskumného projektu v inej členskej krajine Programu CRP. Ich cieľom je posilniť medzinárodnú mobilitu a výmenu etablovaných vedeckých pracovníkov. Štipendium môže trvať 6 až 26 týždňov.

Slovenská republika je členom tohto unikátneho programu OECD. V decembri 2015 bola z tohto programu sponzorovaná medzinárodná vedecká konferencia „*Udržateľnosť vidieckych oblastí v praxi*“, ktorú ako prvú konferenciu v SR získala Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre (www.surap.eu).

V rámci výzvy OECD pre sponzorovanie vedeckých konferencií v roku 2018 bolo Vedeckým poradným orgánom CRP odporučené schválenie sponzorovania konferencie „*Hodnotenie rizika a nástroje riadenia rizika v agropotravinárskom sektore*“, o ktoré požiadala Slovenská republika prostredníctvom žiadosti Výskumného ústavu ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva (VÚEPP - NPPC).

Návrh obštal v konkurencii ostatných žiadostí, a konferencia bola schválená na sponzorovanie ako jedna z 9 vedeckých konferencií v rámci programu CRP v roku 2018.

Bude sa konať v Bratislave v dňoch 18. – 19. októbra 2018 a očakáva sa na nej účasť na vysokej odbornej a politickej úrovni, nevynímajúc účasť zástupcu Direktoriátu OECD pre obchod a poľnohospodárstvo.

O **sponzorovanie vedeckých konferencií** (seminárov, sympózií, kongresov) sa môžu uchádzať výskumné ústavy, medzinárodné profesijné združenia z oblastí poľnohospodárstva, potravinárstva, lesného a rybného hospodárstva na ich organizáciu vo vlastnej krajine, ktorá musí byť členom Programu CRP. Cieľom takýchto konferencií by malo byť informovanie tvorcov politik, súkromného sektoru a akademickej obce o aktuálnych a budúcich vedeckých projektoch, rozvoji a výskumných možnostiach v rámci relevantných tém programu a politických priorit OECD. Z programu OECD hradí účasť vybraných rečníkov (z členských štátov programu) na podujatí formou úhrady ich bytových a cestovných nákladov.

O obe formy podpory sa môžu uchádzať aj poľnohospodárske komory, univerzity a štátne veterinárne a potravinové správy. Hlavnými kritériami sú kvalita, vedecká excelentnosť, jasnosť témy a čoraz viac sa víta inovačný prístup.

Program CRP funguje od roku 1978. Aktuálne sú jeho členmi: Austrália, Belgicko, Česká republika, Čile, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Holandsko, Írsko, Japonsko, Južná Kórea, Kanada, Maďarsko, Nemecko, Nový Zéland, Nórsko, Rakúsko, **Slovenská republika**, Spojené kráľovstvo, Španielsko, Švajčiarsko, Švédsko, Taliansko a USA.

- [Dokument so všeobecnými informáciami o CRP](#)
- [Dokument so zoznamom národných korešpondentov CRP](#)

»» REGIONÁLNY A MIESTNY ROZVOJ ««

Počas týždňa OECD zameranom na regionálny a miestny rozvoj sa diskutovalo o výhodách a nevýhodách decentralizácie a recentralizácie, ako aj o spolupráci v oblasti miestnej integrácie imigrantov a utečencov

V dňoch 16. – 19. apríla 2018 prebiehal v OECD týždeň regionálneho a miestneho rozvoja. Konalo sa počas neho zasadnutie Výboru OECD pre politiku regionálneho rozvoja (RDPC) a jemu podriadené pracovné skupiny pre mestskú politiku (WPURB) a pre územné ukazovatele (WPTI), ako aj početné sprievodné podujatia vo forme seminárov, workshopov a oficiálnych zverejnení najnovších publikácií OECD v tejto oblasti. Medzi účastníkmi najviac rezonovali diskusie zamerané na voľbu medzi decentralizáciou a recentralizáciou, ako aj aktuálna téma integrácie imigrantov a utečencov do fungovania jednotlivých prijímateľských krajín.

Slovenská republika bola reprezentovaná zástupcami Úradu vlády SR – E. Zelizňakovou, R. Havlíčkom a G. Stopkovou.

Seminár „Decentralizácia alebo recentralizácia?: Uvedenie faktov o regionálnej a miestnej autonómii na pravú mieru“

Táto „horúca“ otázka má horlivých zástancov na oboch stranách ričky, a zahŕňa politické tlaky smerujúce do oboch smerov. Tvorcovia politik potrebujú dôkazy a fakty podporujúce ich stanovisko, sú však vystavovaní výzve **hodnotenia skutočnej miery regionálnej a miestnej autonómie**. Zatiaľ čo sa môžu spoliehať na fiškálne údaje pri meraní kúpnej sily na nižšej než národnej úrovni, potrebujú aj doplňujúce inštitucionálne ukazovatele na dotvorenie úplnej predstavy o skutočnej rozhodujúcej inštitúcii na regionálnej a miestnej úrovni.

Seminár upriamil pozornosť na **najnovšie trendy viacúrovňového riadenia** založené na zisteniach RDPC a Siete fiškálnych vzťahov naprieč jednotlivými úrovňami riadenia. Zástupcovia OECD a EK taktiež predstavili **dva nové súbory údajov: Index regionálnych inštitúcií (RAI)**, pokrývajúci 81 krajín a 60 rokov, a **Index miestnej autonómie (LAI)** pre 39 krajín. Počas podujatia boli predstavené aj nové údaje o regionálnych a miestnych vládoch v krajinách OECD (štruktúra a financovanie).

Účastníci mali možnosť **diskutovať o trendoch v regionálnych a miestnych samosprávach, skúmať politické implikácie skrývajúce sa za týmito trendmi, ako aj identifikovať výzvy, ktoré môžu tieto trendy predstavovať pre súčasných aj budúcich tvorcov politik.**

Hlavné ciele seminára:

- *Získať jasnejší prehľad trendov v decentralizácii/recentralizácii, so špeciálnym zameraním na regionalizáciu a miestne samosprávy; diskutovať o najnovších regionálnych a miestnych reformách v krajinách OECD;*
- *Presiahnuť fiškálne údaje v záujme hodnotenia decentralizácie a diskutovať o Indexe regionálnych inštitúcií (RAI) a Indexe miestnej samosprávy (LAI);*
- *Lepšie porozumieť kúpnej sile regionálnych a miestnych vlád a ich manévrovaciemu priestoru v oblasti investícií;*
- *Identifikovať výzvy v oblasti fungovania decentralizovaných systémov v záujme dosiahnutia efektívneho regionálneho rozvoja; diskutovať a politických odporúčaní na adresovanie týchto výziev.*

Zverejnenie publikácie a diskusia o spolupráci v oblasti miestnej integrácie imigrantov a utečencov

 Working Together for Local Integration of Migrants and Refugees

 OECD

Imigrácia do krajín OECD bola v poslednom období vskutku významná: **v roku 2016 imigrovalo do krajín OECD o 5 miliónov imigrantov viac, než v roku 2015** (navýšenie o 7%). Imigrácia do krajín OECD však nie je novým fenoménom: viac ako 10% obyvateľov krajín OECD sa v roku 2016 narodilo v zahraničí, zatiaľ čo v 90% regiónov OECD sú jeho obyvatelia narodení v zahraničí potomkami už usídlených migrantov, ktorí žijú v danej krajine viac než 10 rokov. **Prílev utečencov do Európy však dosiahol nový rekord v rokoch 2015-2016**, kedy im viacero európskych vlád a miest poskytlo dynamické a inovatívne prístupy k ich prijatiu. **V súčasnosti sa verejný záujem presunul k efektívnej integrácii imigrantov do ich „nových“ domovov a spoločnosti, a integrácia imigrantov sa tak stala jednou z najobávanejších úloh, ktorým čelia tvorcovia politik v krajinách OECD.** Už len samotný rozsah imigrácie vyžaduje podľa OECD koncentrovanú snahu v záujme úspešného zvládnutia integrácie imigrantov.

OECD zverejnila dňa 18. apríla 2018 publikáciu zameranú na **problematiku integrácie imigrantov na miestnej úrovni**, keďže miestne orgány zohrávajú v tejto oblasti dôležitú úlohu. Mestá majú podľa publikácie možnosť navzájom sa od seba učiť spôsobu navrhovania koherentnejších odpovedí a implementácie inovatívnych koordinačných mechanizmov. Publikácia, ktorá je **výsledkom iniciatívy EU/REGIO-OECD** „*Územný prístup k integrácii imigrantov: úloha miestnych orgánov*“ poskytuje pre miestnych, regionálnych, národných a medzinárodných tvorcov politik lepšie podklady a dôkazový základ pre navrhovanie integračných politik. **Publikácia uvádza poučenia a odporúčania v oblasti 12 cieľov pre vývoj**

a implementáciu programov integrácie imigrantov na miestnej úrovni formou tzv. *checklistu* (využiteľný akýmkoľvek mestom alebo regiónom), a stavia na štatistických údajoch a prieskume 72 miest. Štúdia obsahuje 10 hĺbkových prípadových štúdií v 9 veľkých európskych mestách (Amsterdam, Atény, Barcelona, Berlín, Glasgow, Gothenburg, Paríž, Rím, Viedeň) a jednom malom nemeckom meste (Altena).

Publikácia zdôrazňuje fakt, že **za každou štatistikou o migrácii sa skrýva jednotlivec alebo celá rodina začínajúca nový život na novom mieste**. Miestne orgány, v spolupráci so všetkými ďalšími úrovňami riadenia a miestnymi partnermi preto hrajú kľúčovú úlohu pri integrácii týchto „novoprišielcov“, a pri ich podpore vlastného príspevku do ich nových komunít. Z tohto dôvodu je dôležité, **aby integrácia prebiehala tam, kde sa na jednom mieste stretáva mnoho ľudí**: na pracovisku, na sídliskách, v školách a na verejných priestranstvách.

»» DOPRAVA ««

Workshop Medzinárodného dopravného fóra k strategickým investičným balíčkom v dopravnej infraštruktúre v Bratislave

V dňoch 15.-16. marca 2018 sa na ÚPPVII SR uskutočnil Expertný workshop Medzinárodného dopravného fóra (ITF) pre strategické investičné balíčky v dopravnej infraštruktúre. **Workshop je jedným z hlavných výstupov spoločného projektu medzi ÚPPVII a OECD „Vybudovanie intervenčnej logiky strategického plánovania v ústredných orgánoch štátnej správy“**, a spadá pod časť projektu „Vypracovanie Národného investičného plánu pre SR“.

Nosnou časťou workshopu bola diskusia o **prípadových štúdiách z Francúzska, Spojeného kráľovstva a Švédska**, ktorých cieľom bolo **pomôcť objasniť nástroje na prijímanie rozhodnutí** využiteľné vládou Slovenskej republiky na **identifikáciu takých projektov, ktoré by v krajine strategicky zacielené regionálne výzvy**.

Účastníci workshopu zástupcovia Sekretariátu ITF počas otváracieho panelu
Zdroj: ITF

Workshop mal formát okrúhleho stola, za ktorým sa zišli experti v záujme **diskusie o osvedčených postupoch pri hodnotení a výbere projektov** so zástupcami štátnej sféry SR. Zoznam účastníkov zahŕňal zástupcov OECD/ITF, zástupcov ústredných orgánov slovenskej štátnej správy (MF SR, MDV SR, ÚV SR, ÚPPVII SR), a zástupcov a expertov z Francúzska, Spojeného kráľovstva a Švédska.

Workshop bol zameraný na nasledovné prípadové štúdie investícií do francúzskeho, anglického a švédskeho systému dopravy:

- *Podpora rastu vo veľkých aglomeráciách prostredníctvom investícií do dopravy: Prípady Crossrail a Grand Paris Express*
- *Podpora produktivity rastu prostredníctvom zlepšenia dostupnosti miest v Švédsku*
- *Regionálne dopady investícií do dopravy: poučenia z prípadov v SE a EÚ*

Za **hlavné výzvy v Slovenskej republike** boli označené nedostatočné zameranie na to, akým spôsobom výstavba dopravnej siete zvýši aglomeráciu, produktivitu a trh práce v SR (1), nedostatočné sústredenie na ciele v oblasti regionálneho rozvoja pri plánovaní rozvoja dopravnej infraštruktúry (2), a tiež nedostatok financií na takéto projekty (3)

Sekretariát ITF pripravil **dokument o výzvach hodnotenia dopravy spojených so strategickými investíciami do infraštruktúry podporujúcimi hospodársky rast**, najmä v kontexte regionálneho rozvoja, do ktorého **doplní kľúčové body a výstupy workshopu**, a finálna verzia dokumentu bude **zverejnená v júni 2018** a predstavená na zasadnutí Dopravného výskumného výboru (TRC) ITF v novembri 2018.

Integrácia systémov mestskej verejnej dopravy a cyklickej dopravy

Integrating Urban Public Transport Systems and Cycling

Summary and Conclusions

166

Udržateľné systémy mestskej dopravy vyžadujú **alternatívy k užívaniu súkromných motorových vozidiel, ktoré by boli konkurencieschopné z pohľadu komfortu, flexibility a ceny**. Systémy hromadnej dopravy sú ústrednou zložkou, avšak rozširovanie systémov železničnej dopravy a metra je finančne nákladné, a nikdy obsiahne každú časť mesta. Správa ITF preto skúma ďalšie možnosti zlepšenia verejnej dopravy a rozširovania pokrytia siete infraštruktúry. [Publikácia](#) je zhrnutím výstupov, zistení a odporúčaní Okrúhleho stola, ktorý sa konal v apríli 2017 v japonskom Tokyu.

Hladká integrácia autobusov, rýchlej autobusovej dopravy, ľahkých koľajových vozidiel, metra, železničných systémov, pešej chôdze a cyklickej dopravy je hlavnou výzvou pri poskytovaní konkurencieschopných úrovni služieb. Pešia chôdza, cyklistická doprava a verejné dopravné systémy vyžadujú

chránený priestor, častokrát prostredníctvom vyčlenenia prioritnej trasy vedľa súkromných vozidiel. **Infraštruktúra pre bezpečný, chránený, priamy a nepreťažený prístup chodcov k zastávkam verejnej dopravy je kľúčová pre kvalitu poskytovanej služby**. Z tohto dôvodu sú investície podporujúce dostupnosť systémov verejnej dopravy základom pri podpore využívania týchto systémov.

Cyklistická doprava má potenciál významne rozšíriť rozsah možností verejnej dopravy dostupných pre cestujúcich v mestách. Tento druh dopravy zároveň značne zvyšuje „zbernú oblasť“ železničných staníc:

cestujúci sa môžu vyhnúť prestupom dobicyklovaním na vzdialenejšie zastávky, a chýbajúce prepojenia môžu byť nahradené systémom zdieľania bicyklov. **Zdieľanie bicyklov** výrazne uľahčilo využívanie bicyklovania na doplnenie trasy verejnej dopravy, ako aj na podporu bicyklovania vo všeobecnosti.

Komfort systémov dokovacích staníc narastá priamo úmerne so zlepšovaním aplikácií umožňujúcich platbu a lokalizáciu dostupných bicyklov a voľných dokovacích miest. Systém týchto staníc zvýšil flexibilitu schém na zdieľanie bicyklov a znížil jednotkové náklady. Ich zavedenie by preto malo jednoznačne stimulovať dopyt po nich.

Riadenie verejnej dopravy je však zriedkakedy zjednotené: zodpovednosť za dopravné plánovanie a poskytovanie služieb je totiž často prerozdelené medzi viacero verejných a súkromných inštitúcií. **Nedostatok efektívnej koordinácie medzi nimi môže sťažiť dosiahnutie integrácie medzi spôsobmi dopravy, a častokrát bráni vyššej výkonnosti.**

Miestne dopravné orgány s delegovanými zodpovednosťami, výkonnou kapacitou a dostatočným financovaním majú preukázateľné výsledky poskytovania udržateľných a dlhodobých zlepšení dostupnosti prostredníctvom integrácie. Aj keď v súčasnosti neexistuje jeden ideálny model, štyri predpoklady sa ukázali ako úspešné: **zodpovednosť nastavená v správnej miere** (napríklad za oblasť, ktoré je čo najbližšie k funkčnej mestskej časti) (1), **kapacita stanovenia integrovaných stratégií mobility presahujúcich tie, ktoré sú zamerané na verejnú dopravu** (2), **silná interná technická a finančná kapacita** (3), **koordinácia s mestským plánovaním využitia pôdy a bývania** (4).

Automatizovaný systém podzemného parkovania bicyklov na stanici Shinagawa v Tokyu

Zdroj: https://www.giken.com/en/solutions/underground_developments/eco_cycle/

Odporúčania ITF:

- *Navrhnuť také výmenné stanice, ktoré budú poskytovať bezpečné a nepreťažené podmienky presunu čo najkratšou trasou;*
- *Poskytnúť adekvátne parkovacie miesta pre bicykle na staniciach a zastávkach;*
- *Integrovať systémy na predaj lístkov a poskytnutie informácií, ako aj fyzické dopravné infraštruktúry;*
- *Vytvoriť plány integrovanej mestskej dopravy po konzultácii so zainteresovanými stranami a verejnosťou.*

»» ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCA ««

Hodnotiaca misia Výboru OECD pre rozvojovú pomoc v SR

V dňoch 19. - 23. 3. 2018 sa v Bratislave uskutočnila **hodnotiaca misia, tzv. Peer Review, expertov Výboru OECD pre rozvojovú pomoc (DAC)**, ktorej cieľom bolo posúdiť systém rozvojovej spolupráce SR a priniesť odporúčania na jeho zefektívnenie. Išlo o prvé komplexné hodnotenie od vstupu SR do Výboru OECD/DAC v septembri 2013. Hodnotitelia z OECD, ako aj z Fínska a Islandu počas celého týždňa absolvovali mnohé stretnutia s predstaviteľmi zainteresovaných ministerstiev, Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú

spoluprácu (SAMRS), akademickej obce, podnikateľského sektora, mimovládnych organizácií, Eximbanky SR, kontrolných orgánov a ďalších aktérov v oblasti oficiálnej rozvojovej pomoci SR. Rokovania s hodnotiacou misiou sa konali pod záštitou štátneho tajomníka MZVaEZ SR Lukáša Parízka a generálnej riaditeľky Sekcie medzinárodných organizácií, rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci MZVaEZ SR Karly Wursterovej. **Hodnotitelia vysoko ocenili prípravu a samotný priebeh hodnotiacej misie, ako aj aktívnu angažovanosť a otvorenosť všetkých aktérov**, s ktorými mali možnosť rokovať.

Výstupom celotýždňovej hodnotiacej misie sú tzv. *key impressions*, ktoré poslúžia ako prvotná osnova pre vypracovanie konkrétnych odporúčaní a hodnotiacej správy OECD/DAC. **Hodnotiaci proces vyvrcholí formálnym hodnotiacim zasadnutím DAC k Peer Review SR dňa 26.9.2018 v OECD v Paríži.**

Dosiahnuté úspechy

- Napriek obmedzeným administratívnym a rozpočtovým možnostiam patrí SR medzi lídrov na medzinárodnej multilaterálnej scéne, čo jej prináša potrebnú viditeľnosť a kredibilitu ako rozvojového hráča.
- V oblasti rozvojovej spolupráce sa SR môže oprieť o stabilný legislatívny a inštitucionálny rámec, pričom jeho silná stránka spočíva v dynamickom tíme motivovaných ľudí naprieč ministerstvami, ktorí sú otvorení novým prístupom a kritickému mysleniu.
- SR dokázala nadviazať efektívne partnerstvá s inými donormi, osobitne s krajinami V4, a zároveň sa aktívne zapája do programov a nástrojov EÚ v oblasti rozvojovej spolupráce (spoločné programovanie, zverenecké fondy).

Hlavné odporúčania

- Zvýšiť povedomie o rozvojovej spolupráci tak na politickej úrovni, ako aj v rámci verejnosti.
- Predstaviť plán implementácie záväzku vlády SR navýšiť celkovú ODA o 10% , a tak naplniť medzinárodný záväzok vyčleniť 0,33% HND na ODA do roku 2030.
- Znížiť fragmentáciu poskytovania rozvojovej spolupráce aktívnejším zapájaním ostatných rezortov, ako aj vytváraním dlhodobých partnerstiev, čo by zároveň napomohlo aj vytváraniu potrebného tlaku na napĺňania rozpočtových záväzkov.

»» UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ, AGENDA 2030 ««

Rada OECD k Agende 2030

Dňa 14.3.2018 sa uskutočnilo **v poradí druhé špeciálne tematické zasadnutie Rady OECD k Agende 2030 pre udržateľný rozvoj** aj za účasti zástupcov orgánov OSN, multilaterálnych partnerov, partnerských krajín OECD (kľúčových partnerov OECD – Čína, India, Indonézia, Južná Afrika a Brazília, krajín so špecifickým národným programom s OECD – Kazachstan, Peru a Maroko a predsedníckej krajiny G20 – Argentína). Dôraz tohtoročnej diskusie bol kladený na tri oblasti: 1. **udržateľný rozvoj detí a mládeže**; 2. **financovanie infraštruktúrneho rozvoja a jeho kvality** a 3. **efektívne inštitucionálne prostredie potrebné pre implementáciu Agendy 2030**. Zasadnutie Rady OECD k Agende 2030 bolo príspevkom ku koordinácii OECD. Tri zvolené nosné témy zasadnutia Rady OECD k Agende 2030 odzrkadľujú priority slovenského predsedníctva 72. Valného zhromaždenia OSN a českého predsedníctva ECOSOC.

Zasadnutia Rady OECD k Agende 2030 sa konajú raz ročne od apríla 2017 za účelom výmeny skúseností a vzájomného hodnotenia pokroku pri implementácii **Akčného plánu OECD k cieľom udržateľného rozvoja a národných iniciatív** v tejto oblasti. Podľa slov generálneho tajomníka OECD A. Gurríu

dosahovanie cieľov udržateľného rozvoja za ostatný rok preniklo do práce všetkých direktoriátov OECD a stalo sa jednou z kľúčových oblastí spolupráce organizácie s jej členskými krajinami, medzinárodnými organizáciami a širokou škálou partnerov a zúčastnených strán. Akčný plán OECD k cieľom udržateľného rozvoja z roku 2016 má za cieľ pomáhať vládám jednotlivých krajín pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja na rôznych úrovniach politického riadenia a tvoriť kvalitnú vedomostnú a štatistickú základňu obohacujúcu snaženie medzinárodného spoločenstva.

OECD je tiež v úzkom pracovnom vzťahu so štatistickou komisiou OSN a vo viacerých čiastkových oblastiach zodpovedá za prípravu metodiky monitorovania pokroku v udržateľnom rozvoji. Dôkazom intenzívneho zblížovania OSN, OECD a ďalších multilaterálnych inštitúcií je, že na zasadnutí Rady OECD sa zúčastnila aj predsedníčka Hospodárskej a sociálnej rady OSN (ECOSOC) M. Chatardová a A. Merabet z kabinetu predsedu 72. Valného zhromaždenia OSN M. Lajčáka. A. Gurría tiež zdôraznil, že najviditeľnejšia pridaná hodnota OECD k významnému pokroku v udržateľnom rozvoji je v daňovej spolupráci v oblasti zamedzenia narušania základov dane a presunov ziskov (agenda BEPS) a v hodnotení vzdelávacej výkonnosti nielen členských krajín, ale i rôznych rozvojových krajín (program *PISA for Development*). V budúcnosti sa má ďalej posilňovať práca ohľadom merania oficiálneho rozvojového úsilia v cezhraničnom prostredí (TOSSD). Ocenil tiež zameranie francúzskeho predsedníctva Ministerského zasadnutia Rady OECD v roku 2018 na tému znovuoobnovenie multilateralizmu.

Zdroj: SM SR pri OECD

M. Chatardová vystúpila na tému Smerom k udržateľnej, odolnej a inkluzívnej spoločnosti prostredníctvom univerzálnej participácie. Zdôraznila dve významné podujatia OSN v pôsobnosti ECOSOC, na ktorých OECD spolupracuje ako odborná partnerská inštitúcia. Prvým je Fórum ECOSOC o financovaní pre rozvoj v dňoch 23.-26. apríla 2018, druhým je šieste zasadnutie Fóra pre rozvojovú spoluprácu na vysokej úrovni v dňoch 21.-22. mája 2018. Obe podujatia sa uskutočnia v New Yorku za rozsiahlej účasti zainteresovaných strán na štátnej, miestnej i medzinárodnej úrovni. Politické fórum OSN na vysokej úrovni k udržateľnému rozvoju v júli 2018 bude zatiaľ najrozsiahlejším svojho druhu. Bude na ňom hodnotený pokrok naprieč šiestimi cieľmi udržateľného rozvoja a predstavené dobrovoľné národné hodnotenia 47 krajín, vrátane SR.

Podľa OECD má viac ako polovica čiastkových cieľov udržateľného rozvoja dopad na mládež a bez jej podpory nebude možné dosahovať dlhodobý rast. Krajiny prezentovali integrované balíky opatrení zahŕňajúce

posilňovanie sociálnej ochrany detí, zvyšovanie inkluzívnosti vzdelávania a odbornej prípravy, sústredenie sa na rozvoj aplikovateľných zručností a schopností spojených s digitalizáciou spoločnosti, globalizáciou trhov, inováciami a s malým a stredným podnikaním. Egypt, ako predsednícka krajina skupiny G77, zdôraznil, že národný rozvoj sa musí zakladať práve na sociálnych a trhových opatreniach podporujúcich inklúziu mládeže a rodín.

Rozvoj spoľahlivej infraštruktúry je hnacou silou hospodárskej aktivity v mnohých, aj rozvíjajúcich sa krajinách, a predurčuje efektívnosť opatrení na podporu ostatných rozvojových cieľov. Infraštruktúra je tiež úzko spojená s otázkami nízko-emisného hospodárstva a udržateľnosťou životného prostredia, ktoré spätne ovplyvňujú vývoj ďalších ekonomických a sociálnych faktorov. Efektívne finančné trhy a schopnosť koncentrovať finančné zdroje v spoločnosti do investícií s preukázateľným rozvojovým účinkom zase predurčujú dynamickosť i prispôsobivosť politik pre financovanie rozvoja.

Inštitucionálne zázemie pre riadenie udržateľného rozvoja vo vzťahu k domácejmu i medzinárodnému prostrediu je vo väčšine členských krajín v procese nastavovania a zakladá sa na silnej participácii sociálnych partnerov a občianskeho i podnikového sektora, budovaní štatistických kapacít pre objektívne meranie pokroku a rozvoja potrebných ukazovateľov na úrovni národnej či európskej štatistiky alebo na úrovni metodík vyvíjaných medzinárodnými organizáciami ako OECD či agentúrami v systéme OSN.

Vo vonkajšej dimenzii udržateľného rozvoja zohráva kľúčovú úlohu oficiálna rozvojová pomoc (ODA), ktorá pokrýva približne 6% dopytu po financovaní globálnych rozvojových potrieb. Ďalších približne 23% dopytu pokrývajú iné finančné toky s určitou mierou oficiálnej podpory najmä donorských štátov, ktorých medzinárodné vykazovanie má byť súčasťou globálne vyvíjanej štatistickej miery s názvom TOSSD. Zvyšných vyše 70% musí byť mobilizovaných z nových zdrojov vrátane súkromného a zmiešaného financovania, investícií a vylepšovania schopnosti krajín generovať domáce príjmy pomocou spravodlivých daňových systémov.

Okrúhly stôl na vyššej úrovni k prepájaniu národného a medzinárodného snaženia na dosahovanie cieľov udržateľného rozvoja

Predsedníčka Výboru OECD pre rozvojovú pomoc (DAC) Charlotte Petri-Gornitzka dňa 13.3.2018 v Paríži usporiadala podujatie zamerané na **zvyšovanie koherencie účinkov rozvojovej spolupráce na implementáciu Agendy 2030** naprieč spoločnosťou, štátmi i medzinárodnými organizáciami. Veľvyslankyňa I. Brocková ako spolu-hostiteľka podujatia predstavila prístup SR k implementácii Agendy 2030 založenej na participatívnom a dôkazoch, osobitné reality udržateľného rozvoja v susedstve EÚ i zahraničnopolitické priority SR presadzované v rámci slovenských predsedníctiev v multilaterálnych organizáciách. Na podujatí participovali zástupcovia UNDP, Európskej komisie, odbornej obce pod vedením Brookings Institution, mimovládnych organizácií a filantropických investorov. Účastníci si vymenili skúsenosti s národnou implementáciou Agendy 2030 a koherenciou politik pre udržateľný rozvoj, významnými inštitucionálnymi mechanizmami, multilaterálnymi nástrojmi a platformami pre rozvojové partnerstvá, a tiež s analyticko-regulačnými praktikami vedúcimi k mobilizácii snaženia súkromného sektora. Účastníci potvrdili, že **Agenda 2030 je univerzálnym rámcom pre kolektívnu solidaritu na národnej i medzinárodnej úrovni a jej holistická implementácia naprieč globálnou spoločnosťou umožní odstrániť súčasné prekážky v rozvoji.** Princípy dobrého rozvojového donorstva a vzájomnej zodpovednosti boli označené ako vzor pre

modelovanie vzťahov s novými rozvojovými aktérmi a s podnikovou sférou čerpajúcou i vytvárajúcou obchodné príležitosti z udržateľného rozvoja.

Okrúhly stôl DAC na vyššej úrovni k cieľom udržateľného rozvoja. Sprava doľava: Ingrid Brocková (stála predstaviteľka SR pri OECD), Jorge Moreira da Silva (riaditeľ Direktoriátu OECD pre rozvojovú spoluprácu), Charlotte Petri Gornitzka (predsedníčka AC), Anthony Pipa (Brookings Institution)

Zdroj: SM SR pri OECD

V OECD sa konal workshop pre alternatívne budúcnosti sveta v roku 2035 a ich implikácie pre multilateralizmus a globálne riadenie

V dňoch 16. – 17. apríla 2018 sa v OECD konal workshop **Vládneho spoločenstva OECD pre foresight (GFC)**, ktorého nosnou témou boli alternatívne budúcnosti sveta v roku 2035, a ich potenciálne dôsledky pre globálne riadenie. Cieľom workshopu bolo **analyzovať možné zmeny vo svete v roku 2035 v porovnaní s „bežnými prognózami“, a následne identifikovať implikácie pre jednotlivé druhy globálneho riadenia**, ktoré budú fungovať v budúcnosti. Workshop podporil inovatívne myšlienky o potenciálnych budúcich príležitostiach a výzvach, ktorým bude globálna komunita čeliť, a zároveň pomohol identifikovať opatrenia, ktoré je potrebné vykonať už v súčasnosti, v záujme vybudovania základov efektívneho globálneho riadenia počas nadchádzajúcich desaťročí.

Workshop bol zameraný na nasledovné témy:

- *Očakávané a známe zmeny budúcnosti v protiklade s menej vnímanými zmenami a ich dôsledkami,*
- *Príklady pravdepodobných zmien v oblasti digitálnej transformácie: príležitosti, výzvy, aktéri, dôsledky, spôsoby zapojenia a riadenia ,*
- *Strategic foresight ako zdroj intelektuálneho vodcovstva (leadership) OECD podľa G. Ramos,*
- *Prezentácia 8 mini-scenárov a ich postupné rozvíjanie završené hodnotením vybraných veľvyslancov členských štátov,*
- *Koncept Kizashi.*

Účastníci Workshopu OECD pre alternatívne budúcnosti sveta v roku 2035 a zástupcovia Sekretariátu OECD
Zdroj: OECD

Účastníci workshopu spoločne zisťovali, **ako môžu niektoré menej vnímané zmeny** (v oblastiach ako spoločenské hodnoty, geopolitika, nerovnosť a blahobyt, klíma, energetika a životné prostredie, súkromie, bezpečnosť, hospodárstvo a financie, a. i.) **vôbec vzniknúť, rozvinúť sa a navzájom sa medzi sebou ovplyvňovať v najbližších rokoch takým spôsobom, ktorý markantne pretvorí globálne systémy.** Medzi niektoré príklady pravdepodobných zmien, ktoré sú výsledkom nedávnej práce OECD v oblasti scenárov digitálnej transformácie patria: **vláda ako platforma, technologickí titáni, umelé neviditeľné ruky, globálna „skórokracia, či hrozba superinteligencie.** Workshop skúmal možné dopady týchto aj iných zmien na budúcnosť svetového riadenia, vrátane príležitostí a výziev, ktoré budú vyžadovať silnú spoluprácu na globálnej úrovni, dotknutých aktérov a spôsobov ich zapojenia, ale aj významu a spôsobov riadenia.

Na workshope vystúpila aj vedúca služobného úradu OECD a šerpa OECD pre G20, **G. Ramos** s príhovorom o strategickom výhľadovom plánovaní, ktorý považuje za **zdroj intelektuálneho leadershipu OECD.** Na jednej strane stojí fakt, že **budúcnosť nie je možné predpovedať (nedisponujeme údajmi o nej), na strane druhej je však možné sa na ňu pripraviť aktuálnymi vedomosťami, ktoré je dôležité využiť.** Je v záujme OECD, aby podporila krajiny pri zabezpečení vnímania strategického výhľadového plánovania ako účelu informovania tvorcov politik. Napriek tomu, že sa multilateralizmus nachádza pod veľkým tlakom, **OECD presadzuje politiku multilaterálnych možností aj riešení,** a aj preto podporuje tohtoročného predsedu Zasadnutia Rady OECD na úrovni ministrov – Francúzsko – pri kladení dôrazu na tému obnovy multilateralizmu. Sú to práve takéto skupiny a workshopy, ktoré budú neodmysliteľnou súčasťou vlád budúcnosti, a ktoré budú pomáhať vládam čeliť výzvam ako sú napríklad starnutie populácie a pokles pracovnej sily.

Koncept Kizashi

Súčasťou workshopu bolo aj vysvetlenie konceptu Kizashi v rámci strategického výhľadového plánovania, čo je **metóda využitia zmeny budúcich hodnôt užívateľov v záujme dizajnovania produktov a služieb z pohľadu užívateľa**. Tento koncept je založený na identifikácii 25 znakov budúcnosti v ľubovoľne zvolenom roku. Kombinácia objavenia Kizashi s vytvorením ideálnych budúcich scenárov je zaujímavá pre mnohé externé zainteresované strany, a **podporuje spoluprácu založenú na vízii, ako napríklad v oblasti zdravotnej starostlivosti a mobility**. Očakáva sa, že v budúcnosti to nebudú len vlády krajín, ale **aj súkromné spoločnosti, ktoré budú navrhovať vízie ideálnej spoločnosti**, a budú pri ich realizácii spolupracovať s miestnymi vládami a biznis partnermi.

Koncept Kizashi využitý v prenesenom slova zmysle pre Slovenskú republiku: **ak je v našom záujme strategicky rozmýšľať o budúcnosti našej krajiny, je potrebné zapojiť celé Slovensko – štátnu a verejnú správu, súkromný sektor, akademickú obec, občiansku spoločnosť, apod.**

Najbližšie zasadnutie Vládneho spoločenstva OECD pre foresight sa bude konať v dňoch **8.-9. októbra 2018** v Konferenčnom centre OECD v Paríži.

»» MIGRÁCIA ««

Pracovné stretnutie veľvyslanca s osobitným poslaním pre medzinárodnú migráciu Jaroslava Chleba v OECD

Veľvyslanec s osobitným poslaním pre medzinárodnú migráciu Jaroslav Chlebo sa dňa 13.4.2018 v rámci pracovnej návštevy Francúzska stretol s vedúcim Divízie OECD pre medzinárodnú migráciu, Jean-Claude Dumontom. Uvedená divízia spadá pod Direktoriát OECD pre zamestnanosť, prácu a sociálne veci a okrem iného je zodpovedná za každoročnú prípravu vlajkovej publikácie OECD „Výhľad pre medzinárodnú migráciu“ a za koordináciu horizontálnej práce OECD v oblasti migrácie. Hlavnými témami stretnutia boli **ekonomické účinky migrácie, zvyšovanie spoľahlivosti medzinárodných migračných štatistík, vedľajšie humanitárne cesty a vonkajšia komunikácia otázok migrácie**.

Záujem o migráciu sa datuje v prostredí OECD späť do r. 1967, kedy sa však nejednalo o migráciu v jej dnešnom profile, ale o manažovanie prísunu pracovnej sily pre členské krajiny organizácie. Charakter migrácie sa však postupne menil a dnes dominujú iné formy medzinárodnej migrácie, často tzv. rodinná migrácia vrátane zlučovania rodín. V súčasnosti preto kladie **OECD dôraz na otázky integrácie, zručností a sociálnej kohézie v krajinách určenia. Z dôvodu veľkej diverzity vnútroštátnych politických a sociálnych realít sa OECD zdržiava odporúčania akýchkoľvek modelov pre riadenie imigrácie**. Modely jednej krajiny sú často neuplatniteľné v inej krajine. Naakumulované skúsenosti s migráciou doviedli OECD k poznaniu, že neexistuje žiaden špecifický model migrácie, ale jej najcharakteristickejšou črtou je heterogenita.

Podľa štatistických údajov OECD migračné toky smerujúce do krajín OECD predstavujú približne 5 miliónov osôb ročne, z ktorých milión predstavuje voľný pohyb osôb v rámci EÚ a približne pol milióna osôb predstavujú žiadatelia o azyl. Napriek tomu, že pre EÚ až donedávna bola migrácia predstavovaná prednostne vnútornou mobilitou pracovnej sily, existuje medzera v jej výkazníctve. OECD sa štatistickému podchytu osôb, ktoré prišli napr. do Poľska a iných východoeurópskych členských krajín z Ukrajiny v rámci

prihraničného styku alebo iných foriem legálneho pobytu venuje iba krátko. Na základe ostatných zisťovaní OECD je takýchto osôb v Poľsku 700 tisíc, a v SR približne dvanásť tisíc. Títo imigranti pritom nahradili osoby domáceho pôvodu, ktoré sa presunuli do členských štátov EÚ v rámci voľného pohybu pracovnej sily.

OECD sa v rámci Výhl'adu pre medzinárodnú migráciu 2013 venovala iba fiškálnemu dopadu migrácie, resp. jej dopadu na funkčnosť sociálnych poisťných systémov vybraných krajín. Je to okrem iného spôsobené spomenutou heterogenitou migrácie. Nadhodnocovanie ekonomického významu je nezodpovedné a mali by ho nahradit' spoľahlivé a rekonštruovateľné štatistické analýzy. Na úrovni svetového hospodárskeho produktu nie je možné atribuovať konkrétny podiel na hospodárskom raste migrujúcemu obyvateľstvu, ktoré je navyše tvorené skupinami s rôznorodou ekonomickou aktivitou. Vlastný výskum OECD na úrovni vybraných členských krajín naznačuje, že ekonomický vplyv imigrantov na HDP je nevýznamne pozitívny. Základný vplyv migrácie na ekonomiku sa koncentruje na dynamiku trhu práce a jej vplyv na perspektívu tzv. upadajúcich povolání. Na úrovni sociálnych transferov sú migrujúce populácie spravidla čistými prispievateľmi do sociálnych systémov, avšak tento účinok je často negatívne vyvážený potrebou posilňovania funkcií verejných inštitúcií najmä v oblasti azylových systémov, služieb zamestnanosti a vzdelávania. Najbohatšie cieľové krajiny ako Veľká Británia a Švajčiarsko najčastejšie trpia preťažením verejnej infraštruktúry. Výskum tiež ukazuje, že negatívny ekonomický dopad imigrácie sa zvyrazňuje v čase hospodárskej recesie a jedinou úspešnou prevenciou je vynakladať zdroje na integráciu imigrantov v čase hospodárskeho rastu. V opačnom prípade bude mať imigrácia merateľne negatívny vplyv na deficit verejných financií v krajine určenia.

OECD oceňuje poskytnutie štatistických údajov za SR k spoločnej štúdií OECD a UNHCR k vedľajším humanitárnym cestám (legálnym cestám imigrácie ako napr. študijné víza, pracovné víza, zlučovanie rodiny a iné). Narastajúcim trendom v humanitárnym cestách, najmä v prípade Francúzska a Talianska, je formácia rodiny medzi imigrantom a občanom krajiny určenia. OECD kriticky vníma skutočnosť, že žiadny orgán v systéme OSN nemá v pôsobnosti rodinnú dimenziu migrácie. Výskum OECD preukazuje, že domáce obyvateľstvo vo svojom posudzovaní imigrantov často nerozlišuje medzi rôznymi skupinami migrantov (napr. z hľadiska druhu povolenia na pobyt, krajiny pôvodu, či sezónnosti). Z rovnakého dôvodu je voči týmto odlišným skupinám dôležité aplikovať navzájom nezávislé politiky. Podľa OECD sa jedine takýmto spôsobom dajú riešiť problémy, ktoré spôsobujú kumuláciu negatívnej verejnej mienky na miestnej úrovni spoločenstiev, kde žijú imigranti. Podstatným zdrojom negatívnej verejnej mienky voči imigrácii sú práve komunity nedávnych prisťahovalcov, ktoré sú paradoxne sociálne najviac ohrozené pokračujúcou imigráciou.

Za najprogressívnejšiu zložku globálneho rámca pre migráciu a utečencov považuje OECD koncept „globálnych partnerstiev pre zručnosti“, ktoré môžu viesť k združovaniu nástrojov rozvojovej pomoci, technickej asistencie a uznávania kvalifikácií prostredníctvom multilaterálnych dohovorov (<http://www.oecd.org/dev/development-posts-global-skill-partnerships-a-proposal-for-technical-training-in-a-mobile-world.htm>). V rámci kritického hodnotenia nedostatočnej prítomnosti podnikateľského sektora v procese prípravy globálneho kompaktu pre migráciu partner uviedol, že OECD na podporu tejto perspektívy v rokoch 2016-2017 uskutočnilo štyri verejné konzultácie medzi asociáciami zamestnávateľov, zamestnaneckých odborov a organizácií z imigračnej obce (Brusel, Kodaň, Mníchov, Toronto). SR považuje za dôležité v rokovaní posilniť práve podnikateľský rozmer, k čomu by sa mohol použiť najmä podnikateľský mechanizmus Globálneho fóra WEF k migrácii a rozvoju.

ZO ŽIVOTA OECD

Konferencia OECD na vysokej úrovni Nová reformná agenda pre konkurencieschopnejšiu juhovýchodnú Európu

Dňa 24.4.2018 sa v OECD uskutočnila konferencia na vysokej úrovni – **Nová reformná agenda pre konkurencieschopnejšiu juhovýchodnú Európu**. Jej hlavným cieľom bolo zhodnotiť doterajšiu dlhodobú, takmer 20-ročnú spoluprácu OECD s týmto regiónom v rámci Regionálneho programu OECD pre juhovýchodnú Európu a predstaviť v poradí druhú štúdiu OECD „**Výhľad politik 2018 – Konkurencieschopnosť v juhovýchodnej Európe**“. Na konferencii sa zúčastnili za predsednícke EÚ trio – ministerka pre Predsedníctvo Bulharska v Rade EÚ L. Pavlová, generálny tajomník Federálneho ministerstva pre Európu, integráciu a zahraničné veci Rakúska M. Linhart a podpredsedníčka vlády pre implementáciu strategických partnerstiev Rumunska A. Birchallová, za Európsku komisiu - zástupkyňa generálneho riaditeľa Generálneho direktoriátu NEAR K. Mathernová a ministri a štátni tajomníci krajín juhovýchodnej Európy. O skúsenostiach s realizáciou reforiem informovali I. Mikloš, bývalý podpredseda vlády a minister financií SR a P. Pogačar, štátny tajomník Ministerstva práce, rodiny, sociálnych vecí a rovnosti príležitostí Slovenska. Konferencia mala **výborné načasovanie** vzhľadom na blížiaci sa summit EÚ k západnému Balkánu (Sofia, 17.máj 2018) a zároveň bola **deklaráciou synergického pôsobenia EÚ a OECD v týchto krajinách v úsilí podporiť ich reformný proces**.

OECD spolupracuje s krajinami juhovýchodnej Európy v rámci Regionálneho programu juhovýchodná Európa. Je jedným z piatich regionálnych programov OECD a bol vytvorený vôbec ako prvý v roku 2000. Zahŕňa **Albánsko, Bosnu a Hercegovinu, Bulharsko, Čiernu Horu, Chorvátsko, Kosovo, Macedónsko, Rumunsko a Srbsko**. Jeho cieľom je spolupráca s ekonomikami krajín regiónu pri podpore rastu, investícií a zamestnanosti prostredníctvom reforiem s cieľom dosiahnutia vyššej konkurencieschopnosti a rozvoja súkromného sektora. Generálny tajomník OECD A. Gurría zdôraznil, že za ostatné dve dekády krajiny juhovýchodnej Európy prešli hlbokou transformáciou. Tri z krajín regiónu – **Rumunsko, Bulharsko a Chorvátsko** sa už stali členskými krajinami EÚ a ostatné krajiny regiónu sa usilujú ich nasledovať. **Tieto tri krajiny taktiež aj požiadali o členstvo v OECD**. Generálny tajomník OECD uviedol krajiny V4 ako príklad komplementarity prístupových procesov do EÚ a OECD.

Štúdia OECD „Výhľad politik 2018 – Konkurencieschopnosť v juhovýchodnej Európe“ bola vypracovaná pre 6 krajín regiónu juhovýchodnej Európy (Albánsko, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Kosovo, Macedónsko a Srbsko). Cieľom 700 stranovej štúdie bolo zhodnotiť pokrok v **17 kľúčových ekonomických oblastiach**: 1. investičná politika, 2. obchodná politika, 3. prístup k financovaniu, 4. daňová politika, 5. politika konkurencieschopnosti, 6. štátne podniky, 7. vzdelávanie a zručnosti, 8. politika zamestnanosti, 9. veda, výskum a inovácie, 10. digitálna spoločnosť, 11. dopravná politika, 12. energetika, 13. environmentálna politika, 14. poľnohospodárstvo, 15. cestovný ruch, 16. verejné služby, 17. boj proti korupcii. **Štúdia sa nachádza na**

https://www.oecdilibrary.org/development/competitiveness-in-south-east-europe_9789264298576-en .

Pri prezentácii štúdie generálny tajomník OECD A. Gurría konštatoval, že **obchod a ekonomická integrácia boli hlavnými faktormi rastu ekonomík týchto šiestich krajín**. V období rokov 2007 – 2015 ich zahraničný obchod vzrástol o 30%. Obchod s EÚ krajinami sa podieľal takmer 70% na ich celkovom obchode v roku

Účastníci konferencie. Zdroj: OECD

2015. Všetkých 6 krajín sú členmi CEFTA a navyše Albánsko, Čierna Hora a Macedónsko aj členom WTO. Ich ekonomiky patria podľa OECD štandardov medzi najotvorenejšie ekonomiky. Prílev priamych zahraničných investícií v pomere k HDP presahuje 60%, čo je výrazne viac ako OECD priemer na úrovni 38%. Miera zamestnanosti v nich sa takmer vrátila na úroveň pred krízy v roku 2008. Zlepšuje sa digitálna, energetická a dopravná prepojenosť uvedených krajín. HDP na obyvateľa týchto krajín je približne iba tretina (34,3%) z EÚ priemeru. Počet mladých, ktorí nepracujú, neštudujú

a ani sa nere kvalifikujú (NEET) dosiahol v roku 2015 30%, čo je dvojnásobok priemeru EÚ alebo OECD. Produktivita je obmedzená nízkymi investíciami do vedy, výskumu a inovácií a problémami pri financovaní MSP. Environmentálna udržateľnosť stále nie je integrovaná do sektorových politík. Na prekonanie týchto výziev potrebujú tieto krajiny nové inkluzívne a udržateľné modely rastu založené na podpore konkurencieschopnosti. Hlavným odkazom štúdie je, že šesť krajín regiónu musí naďalej realizovať štrukturálne reformy rešpektujúc EÚ a OECD štandardy, čo im napomôže v približovaní sa úrovni krajín EÚ a OECD.

Pre šesť krajín regiónu zostávajú **najdôležitejšími výzvami**, podľa K. Mathernovej, zástupkyne generálneho riaditeľa DG NEAR, **nasledovné: i) správa štátu a právne reformy; ii) pokračovanie v hospodárskom rozvoji; iii) reforma verejnej správy; iv) dobré susedské vzťahy**. Zverejnenie Stratégie EK pre západný Balkán, prijatie odporúčania EK začať prístupové rokovania s Macedónskom a Albánskom a nadchádzajúci samit EÚ – západný Balkán, (17.5.2018, Sofia), predstavujú historickú príležitosť pre krajiny západného Balkánu pokročiť v prístupovom procese do EÚ.

Bývalý podpredseda vlády a minister financií I. Mikloš predstavil skúsenosti SR z realizácie reforiem. Zo skúseností odporúča realizáciu komplexných reforiem súčasne (v porovnaní napr. s graduálnym reformným procesom Slovinska), ktoré by pokrývali oblasť 1. makroekonomickej stability, 2. liberalizácie a deregulácie a 3. zlepšenia podnikateľského prostredia. Realizácia takýchto reforiem vyžaduje i) vodcovstvo, ii) vlastníctvo a iii) komunikáciu obyvateľstvu. Tie krajiny, ktoré realizovali komplexné reformy (SR, Poľsko, Estónsko, Litva a Lotyšsko) boli úspešné v procese približovania sa úrovni priemeru EÚ. P. Pogačar, štátny tajomník Ministerstva práce, rodiny, sociálnych vecí a rovnosti príležitostí Slovinska a autor dôchodkovej reformy v Slovinsku odporúča inkluzívny reformný proces, t.j. široký konsenzuálny a konzultačný proces na národnej úrovni. Pre Slovinsko, ako malú krajinu s malou administratívnou kapacitou, bola dôležitá aj dobrá spolupráca s medzinárodnými inštitúciami pri príprave návrhu reformy.

Zástupcovia krajín juhovýchodnej Európy informovali o kľúčových reformách, ktoré ich krajiny v ostatnom čase vykonali. Albánsko realizovalo dôchodkovú reformu, reformy zamerané na liberalizáciu energetického sektora a fiškálnu konsolidáciu. Ďalšou reformou v budúcnosti bude deregulácia trhu. Bosna a Hercegovina úspešne realizovala 100 reformných opatrení socioekonomického charakteru. Bola vykonaná reforma verejných financií a začatý trojročný program fiškálnej konsolidácie, ktorý bude zahŕňať reformu verejnej

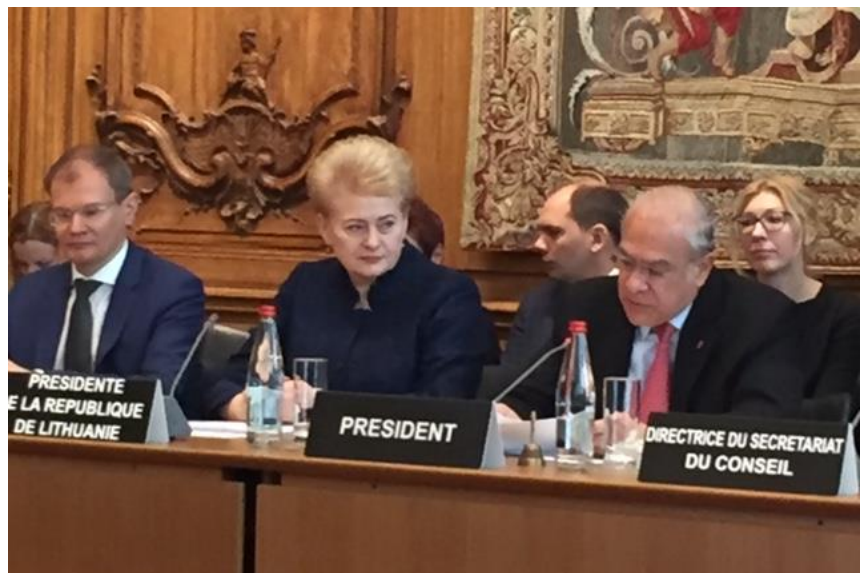
správy, reštrukturalizáciu štátnych podnikov, reformu zdravotníctva a reformu pracovného trhu. Pre súčasnú bulharskú vládu je prioritou je boj proti administratívnej záťaži. Spomedzi 600 opatrení pre znižovanie administratívnej záťaže prijatých v auguste 2017 bolo v novembri toho istého roku už 130 splnených. V Čiernej Hore bola v júni 2017 vytvorená Rada pre konkurencieschopnosť. Chorvátsko spolupracuje s OECD pri zlepšovaní podnikateľského prostredia, reforme štátnych podnikov a opatreniach na prilákanie zahraničných investícií. Kosovo avizovalo svoj záujem o elimináciu netarifných prekážok. Macedónsko prijalo nový plán ekonomického rastu. Spolu so Srbskom vytvoria *one-stop-shop* pre podnikateľov. Rumunsko zrealizovalo za posledných šesť rokov viacero úspešných reforiem, ktoré sa odzrkadlili na súčasnom 7,1% raste HDP krajiny. Srbsko prijalo novú priemyselnú stratégiu.

Vystúpenie prezidentky Litvy D. Grybauskaite v Rade OECD

Prezidentka Litvy D. Grybauskaite vystúpila 9.4.2018 v Rade OECD, aby ju informovala o **aktuálnej pozitívnej ekonomickej situácii krajiny a o prijatých legislatívnych zmenách v súvislosti s prístupovým procesom do OECD.**

D. Grybauskaite uviedla, že Litva dosiahla v roku 2017 rast 3,8% HDP a aj v budúcnosti sa očakáva, že presiahne 3% HDP. Miera nezamestnanosti sa pohybuje na úrovni 7% a verejný dlh na úrovni 40% HDP. Miera inflácie v súčasnosti prekračuje 3%. V rebríčku Svetovej banky *Doing Business* obsadila Litva 16. miesto a v rámci Indexu ekonomickej slobody 19. miesto. Krajina postúpila aj v približovaní sa ekonomickej úrovni priemeru EÚ. Keď Litva vstupovala do EÚ bola na úrovni 48% priemeru EÚ, v súčasnosti dosahuje približne 75%. Problémom Litvy, ako aj ostatných pobaltských a stredoeurópskych krajín, je emigrácia mladých ľudí z krajiny. Vláda sa snaží prijať opatrenia na jej zníženie a na motivovanie mladých k návratu späť do krajiny. Súčasne uľahčuje pracovnú migráciu vysokokvalifikovaných ľudí z Ukrajiny a Bieloruska do Litvy.

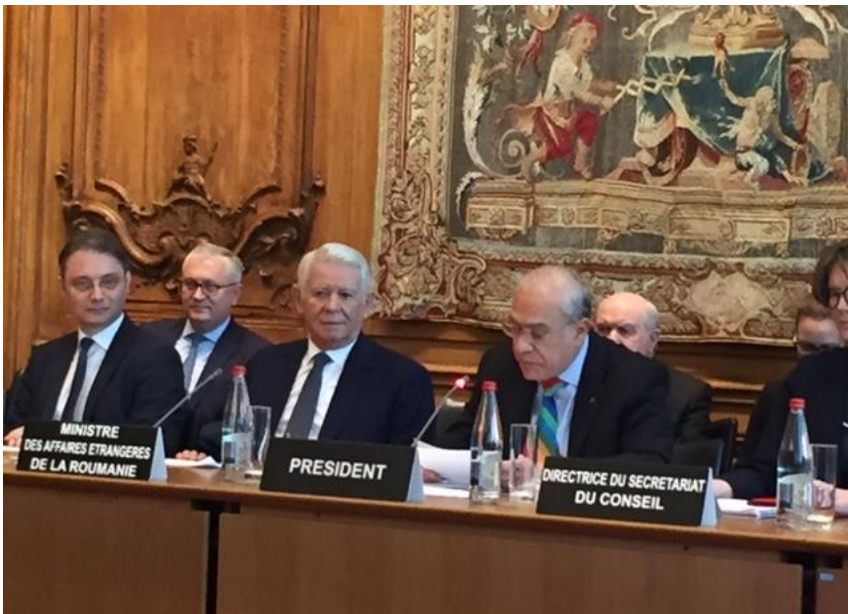
Litve sa podarí v rekordne krátkom čase realizovať prístupový proces do OECD – v priebehu troch rokov. V súvislosti s prístupovým procesom musela krajina upraviť približne 200 právnych predpisov a prijať približne 50 nových zákonov. Zmenila ústavný zákon v súvislosti s umožnením nákupu pôdy občanmi OECD, legislatívu súvisiacu s vlastníctvom, riadiacimi a dozornými radami štátnych podnikov, zmenila Trestný zákonník a zákon o daniach, prijala nový zákon o ochrane oznamovateľov korupcie a nový Zákonník práce. D. Grybauskaite vyjadrila nádej, že **Litva bude koncom mája 2018 na Ministerskom zasadnutí Rady OECD prizvaná za 36. členskú krajinu.**

Prezidentka Litvy D. Grybauskaite v Rade OECD
Zdroj: SM SR pri OECD

Vystúpenie ministra zahraničných vecí Rumunska v Rade OECD (6.apríl 2018)

Vystúpenie ministra zahraničných vecí Rumunska, **Teodora-Viorel Melascanu** v Rade OECD bolo načasované veľmi dobre, vzhľadom na očakávanie prijatia rozhodnutia o možnom spustení prístupového procesu nových kandidátskych krajín Radou OECD (*Pozn.:* krajinami uchádzajúcimi sa o členstvo v OECD sú Argentína, Brazília, Bulharsko, Chorvátsko, Peru, Rumunsko). Aj napriek tomu, že už takmer rok prebieha diskusia členských krajín OECD o možnom rozširovaní organizácie v Rade OECD, konsenzus sa o prizvaní konkrétnych krajín začať prístupový proces zatiaľ nepodarilo dosiahnuť. V prípade, že by šlo o tzv. minimalistický variant, Rumunsko by mohlo byť prizvanou prvou krajinou EÚ (spolu s Argentínou). V súčasnosti sú v prístupovom procese Litva, Kolumbia a Kostarika, s možnou pravdepodobnosťou prijatia Litvy a Kolumbie do OECD v tomto roku.

Minister zahraničných vecí Rumunska T.-V. Melascanu v Rade OECD

Zdroj: SM SR pri OECD

do OECD za **urýchľovač potrebnej domácej reformnej agendy**, strategický míľnik po vstupe do EÚ a NATO. Vyjadril podporu činnosti OECD a jej prínosu pri stanovovaní medzinárodných štandardov, na čom sa chce v budúcnosti Rumunsko aktívne zúčastňovať. Rumunsko už dnes má silný *track record* angažovanosti na pôde OECD.

V krátkosti predstavil **makroekonomický rámec** Rumunska: solídny rast HDP; nízky rozpočtový deficit; nízka zadlženosť; inflácia; rastúca obchodná výmena a investície. Ako **komparatívne výhody** Rumunska uviedol nízku cenu práce, nízke daňové zaťaženie, vysokú rýchlosť internetového spojenia („druhý oficiálny jazyk v Microsoft-e je jazyk rumunsky“) a uchopenie agendy digitalizácie, nízke ceny energie. Za **výzvy** považuje nedostatok kvalifikovanej a zručnej pracovnej sily, limitovanú mobilitu pracovnej sily, negatívnu demografiu, ako aj štruktúru a nastavenie systému vzdelávania. Viac úsilia je nutné venovať rezortu zdravotníctva, dobudovaniu infraštruktúry a zvýšeniu životného štandardu obyvateľstva.

V nadväznosti na tohtoročnú tému MCM OECD - **multilateralizmus**, minister potvrdil, že multilateralizmus „*is the only way to survive*“. Vyžaduje si rešpekt pre pravidlá, transparentnosť, spravodlivosť, zodpovednosť a predvídanosť.

Minister zahraničných vecí Rumunska dal do pozornosti **aktívnu angažovanosť Rumunska v programoch OECD**, a to najmä záujem o vstup do Výboru OECD pre rozvojovú pomoc (DAC), v regionálnom programe OECD pre Juhovýchodnú Európu, v programoch OECD v boji proti korupcii (Pracovná skupina OECD pre boj proti podplácaniu zahraničných obchodných činiteľov a protikorupčnej siete v rámci regionálneho programu v Centrálnnej Ázii). Zároveň predstavil „*rock solid*“ **politický záväzok Rumunska pre vstup do OECD** naprieč politickým spektrom a celou spoločnosťou a prezentoval nastavenie koordinácie na národnej úrovni. Rumunsko považuje prístupový proces

OECD A SR

Vernisáž slovenského umelca Martina Augustína v OECD

Na pôde OECD predstavil svoju tvorbu Martin Augustín: *La Parisienne*. Vernisáž, za účasti autora, sa konala v spolupráci so SM SR pri OECD dňa 12.apríla 2018 za veľkej účasti diplomatického zboru pri OECD. Výstava v rezidencii veľvyslankyne a stálej predstaviteľky SR pri OECD potrvá do začiatku júla 2018.

*L'Ambassadrice, Représentante permanente
de la République slovaque auprès de l'OCDE*

Madame Ingrid BROCKOVÁ

*à le plaisir de vous convier au vernissage de l'exposition
de peintures le jeudi 12 avril 2018 de 18h30 à 20h30*

Résidence de l'Ambassadrice

Martin Augustín

La Parisienne

R.S.V.P. 01 56 26 50 90
katarina.matzova@mzv.sk

Invitation valable pour 2 personnes

Pozvánka na vernisáž. Zdroj: SM SR pri OECD
Ilustrácia © Martin Augustín, 2018

ROZHOVOR S ...

Ing. Monika Kohútová, MBA,
generálna riaditeľka a predsedníčka
Rady banky EXIMBANKY SR
Zdroj: EXIMBANKA SR

Rozhovor s Monikou Kohútovou, generálnou riaditeľkou a predsedníčkou Rady banky EXIMBANKY SR

Exportno – importná banka Slovenskej republiky (EXIMBANKA SR) je oficiálnou exportno-úverovou agentúrou (ECA) SR a zároveň jediným priamym nástrojom pre podporu exportu v podmienkach SR. Prostredníctvom portfólia svojich poistných, bankových a záručných produktov umožňuje slovenským exportérom vstup do obchodných vzťahov, kde komerčný finančný sektor prejavuje menší záujem prevziať na seba riziko. Realizácie štátnej podpory exportu, ktorá nenaruša trhové podmienky, nedeformuje trh a neumožňuje zvýhodňovanie výrobcov z jednej krajiny na úkor ostatných, je možná aj vďaka jej medzinárodnej regulácii, ktorá formálne začala už v roku 1978 práve na pôde OECD. Na otázky týkajúce sa spolupráce EXIMBANKY SR v kontexte OECD odpovedala generálna riaditeľka a predsedníčka Rady Banky EXIMBANKY SR, Ing. Monika Kohútová, MBA.

1. Vážená pani generálna riaditeľka, EXIMBANKA SR už roky úzko spolupracuje s OECD v oblasti exportných úverov a záruk. Ako hodnotíte túto spoluprácu?

Oblasť štátom podporovaných exportných úverov je striktné regulovaná medzinárodnými nariadeniami, ktorých cieľom je vytvárať predpoklady rovnakého trhového prostredia pre všetkých účastníkov trhu. Základným dokumentom je v tejto súvislosti Dohovor OECD o štátom podporovaných exportných úveroch (Konsenzus OECD), ktorého prvá verzia bola na pôde OECD prijatá už v roku 1978, pričom SR ako členská krajina EU participuje na zasadnutiach Účastníkov Konsenzu OECD od roku 2004. Medzinárodná regulácia pravidiel pre štátnu podporu exportu prirodzene ovplyvňuje aj portfólio aktivít EXIMBANKY SR a tým aj vlastný systém štátnej podpory exportu v podmienkach SR. Je preto v našom záujme medzinárodné pravidlá nie len zodpovedne dodržiavať, no tiež sa aktívne podieľať na ich tvorbe. EXIMBANKA SR zastupuje záujmy SR v rámci Pracovnej skupiny pre exportné úvery a záruky (ECG), ktorá zastrešuje najmä oblasť zodpovedného správania sa, ako sledovanie dopadov štátnej podpory exportu na životné prostredie a ľudské práva v krajine konečného určenia, či potlačanie korupcie pri štátom podporovaných exportných úverov, alebo trvalo udržateľné financovanie krajín s nízkymi príjmami. Skupina účastníkov Konsenzu OECD, v ktorých prebieha vyššie uvedený proces formovania finančných pravidiel a diskusia o ich technických a implementačných aspektoch je druhou pracovnou skupinou v pôsobnosti EXIMBANKY SR. Nakoľko základným princípom oboch skupín je spravidla prijatie rozhodnutia formou všeobecného konsenzu participujúcich krajín, je kooperatívny charakter spolupráce medzi krajinami navzájom a tiež so Sekretariátom OECD a rôznymi poradnými orgánmi Obchodnej komisie OECD základným predpokladom pre neustále zlepšovanie medzinárodného regulačného rámca pre oblasť štátnej podpory exportu. V tejto súvislosti veľmi oceňujeme aj spoluprácu so SM OECD v Paríži, ktorá EXIMBANKY SR poskytuje aktuálne a relevantné informácie a tiež súčinnosť v procese hájania záujmov SR na pôde OECD.

2. Aký prínos majú pre EXIMBANKU SR informácie, ktorá získava prostredníctvom OECD?

Informácie, ktoré získame či už priamo na pôde OECD počas jednotlivých zasadnutí alebo sprostredkované vďaka informačným kanálom Sekretariátu OECD resp. SM OECD v Paríži, sú pre aktivity EXIMBANKY SR v oblasti štátnej podpory exportu absolútne kľúčové. Nakoľko medzinárodné pravidlá formulované v rámci Konsenzu OECD sú transponované do legislatívy EÚ a pre členské štáty EÚ právne záväzné, vyplýva EXIMBANKE SR povinnosť ich v plnom rozsahu implementovať v podmienkach SR a zodpovedne dodržiavať. V tejto súvislosti je obzvlášť cenná možnosť diskutovať práve na pôde OECD s partnermi z exportno-úverových agentúr, priemyselných zväzov, občianskej spoločnosti, štátnej administratívy a ďalších relevantných oblastí o implementačnej praxi medzinárodných pravidiel, vymieňať si skúsenosti a užitočné informácie, získať cenné kontakty a v neposlednom rade nadviazať partnerstvá a spolupráce, ktoré majú v konečnom dôsledku reálny pozitívny prínos pre slovenských exportérov.

3. V ktorých oblastiach najviac spolupracujú experti EXIMBANKY SR s expertmi z OECD?

Prioritné otázky v rámci ktorých dochádza k najintenzívnejšej interakcii s partnermi resp. orgánmi OECD závisia predovšetkým od vývoja a trendov v relevantných dimenziách sveta štátnej podpory exportu. Aktuálne sú takými otázkami témy diskutované o.i. aj na zasadnutiach ECG a Skupiny účastníkov Konsenzu OECD, konkrétne revízia mechanizmu trhových referenčných úrokových sadziieb (CIRR), revízia Odporúčania Rady OECD o boji s podplácaním a štátom podporovaných exportných úveroch z roku 2006, diskusia o technických aspektoch modernizácie pravidiel pre nástroje privátneho trhu (PSI) v rámci oficiálnej rozvojovej spolupráce alebo problematika úpravy pravidiel v oblasti štátnej podpory miestnych nákladov predovšetkým pri veľkých infraštruktúrnych projektoch.

4. Využívajú experti EXIMBANKY SR pri svojej práci aj osobné kontakty získané počas rokovaní na pôde OECD?

Naši partneri, s ktorými sedíme počas zasadnutí na multilaterálnej pôde OECD za jedným rokovacím stolom, sú pre EXIMBANKU SR spravidla aj bilaterálnymi partnermi pri realizácii konkrétnych obchodných prípadoch, konzultáciách alebo vzájomnej spolupráci všeobecného charakteru. EXIMBANKA SR má v súčasnosti podpísaných viac ako 80 dohôd o spolupráci s partnermi z radov exportno-úverových agentúr, komerčných bánk a orgánmi štátnej správy z celého sveta. Mnohé z dohôd sú formálnym vyvrcholením diskusií o spolupráci, ktoré v iniciálnej fáze začali práve na pôde OECD. Napr. vďaka kontaktom s kolegami z rakúskej exportno – úverovej agentúry OeKB, predstavila EXIMBANKA SR v roku 2016 produktovú schému pre zvýhodnené úvery, v rámci ktorej môžu slovenský exportéri, ktorí majú uzatvorený kontrakt s verejným odberateľom v rozvojových krajinách s nízkym príjmom, využiť grantový príspevok z prostriedkov štátneho rozpočtu. V spolupráci s českou exportno-úverovou agentúrou EGAP podporila EXIMBANKA SR v roku 2010 najväčší projekt vo svojej histórii, rekonštrukciu medzinárodného letiska v Azerbajdžane, za viac ako 269 mil. EUR. Uvedené prípady sú však len zlomkom z celej množiny príkladov úspešnej spolupráce s partnermi, vďaka ktorej EXIMBANKA SR počas 20 rokov svojej existencie podporila slovenský export do 90 krajín sveta, v celkovom objeme viac ako 42 mld. EUR.

5. Myslíte si, že v niektorých oblastiach má aj SR čo ponúknuť ostatným členom OECD a naopak, existujú oblasti, v ktorých sa práve SR má čo poučiť?

Napriek tomu, že sa SR z hľadiska veľkosti ekonomiky zaraďuje skôr k menším členským štátom OECD, je pre svojich partnerov plnohodnotným, rovnocenným a rešpektovaným hráčom. SR vstúpila do povedomia krajín predovšetkým svojim aktívnym a odborným prístupom v procese novelizácie sektorovej dohody pre

projekty uhoľných elektrární, odporúčaní pre minimalizáciu negatívnych environmentálnych a sociálnych dopadov podporovaných projektov na krajinu konečného určenia vývozu, odporúčaní o boji s korupciou v medzinárodnom obchode a mnohých ďalších. Dôkazom stabilnej pozície SR v rámci OECD je bezpochyby aj skutočnosť, že zástupkyňa EXIMBANKY SR, Ing. Silvia Gavorníková, riaditeľka Odboru medzinárodných vzťahov, bola v roku 2017 po štvrtýkrát zvolená členskými štátmi do funkcie predsedníčky pracovnej skupiny ECG. Ako už bolo zmienené, princípom spolupráce partnerov pri formovaní pravidiel pre štátnu podporu exportu je diskusia prebiehajúca v kooperatívnom duchu, vychádzajúca z praxe jednotlivých krajín. Spoločným cieľom je vzájomne sa inšpirovať príkladmi dobrej praxe, a naopak pracovať na minimalizácii deviácií a negatívnych externalít existujúceho rámca. Jedine spoločným úsilím môžeme dosiahnuť inkluzívne a udržateľné riešenia a prispieť nimi k trvalo udržateľnej globálnej obchodnej výmene.

VIETE, ŽE ...

... Čína zostáva najväčším producentom surovej ocele na svete s viac ako 1 milión metrických ton (mmt) vyrobenej ocele (2017). Druhým výrobcom v poradí je Japonsko (136,3 mmt), nasledované USA (113,9 mmt) a Indiou (109,8 mmt.). Slovenskej republike patrí 25. miesto, keď v roku 2017 bolo vyrobených 5,52 mmt.

... Zóny voľného obchodu (Free Trade Zones), ktoré boli zakladané s cieľom podporovať ekonomický rozvoj a prispieť k zjednodušeniu obchodovania v tranzitných zónach, najmä v rozvojových krajinách, sú preukázateľne zneužívané na ilegálne obchody s falšovaným tovarom.

... Odporúčania OECD pre zodpovedné dodávateľské reťazce pre nerastné suroviny z oblastí postihnutých konfliktom a vysokorizikovými oblasťami poskytujú podrobné odporúčania, ktoré pomáhajú spoločnostiam rešpektovať ľudské práva a vyhnúť sa tomu, aby prispievali ku konfliktom prostredníctvom svojich rozhodnutí a postupov pri nákupoch nerastných surovín.

... otvorenosť a transparentnosť sú kľúčovými zložkami na vybudovanie zodpovednosti a dôvery, ktoré sú nevyhnutné pre fungovanie demokracií a trhových ekonomík. Otvorenosť je jednou z kľúčových hodnôt, ktoré usmerňujú víziu OECD pre silnejší, čistejší a spravodlivejší svet.

... obchodovanie s falošnými a zakázanými výrobkami môže byť pre spotrebiteľov nebezpečné a nákladné pre podnikateľské subjekty a vlády. Tento obchod ovplyvňuje takmer všetky odvetvia v krajinách OECD, ale čoraz viac už aj trhy v rozvojových krajinách.

... odhaduje sa, že celosvetový výnos obchodu s ilegálnym a falšovaným tovarom predstavuje až 1,5% celosvetového HDP.

... ročná inflácia v krajinách OECD bola vo februári 2018 stabilná a to vo výške 2,2%. Zvýšenie cien energií (5,6% v roku do februára oproti 4,7% v januári) bolo kompenzované poklesom inflácie cien potravín (1,7% % vo februári v porovnaní s 2,2% v januári). S výnimkou potravín a energie bola ročná miera inflácie vo februári 2018 vo všeobecnosti stabilná vo výške 1,9%.

... straty v poľnohospodárstve, zdravotníctve, príjmoch a na majetku spôsobené vodou a jej prebytkom, nedostatkom alebo znečistením môžu v niektorých regiónoch sveta znížiť HDP až o 6% do roku 2050?

... podiel áut jazdiacich na diesel bol v EÚ v roku 2011 55% a v roku 2017 44%?

... stavební investori plánujú postaviť počas najbližších dvoch rokov 187 mrakodrapov minimálne 250 metrov vysokých? Je to trojnásobok mrakodrapov vybudovaných počas celého 20. storočia.

... 25% všetkých hackerských útokov v roku 2017 bolo zameraných na oblasť zdravotnej starostlivosti? Celkové vyčíslenie škôd napáchaných hackerskými útokmi v minulom roku dosiahlo výšku 5 miliárd USD. V roku 2018 môže táto suma vzrásť 36-násobne, t.j. na 180 miliárd USD, a v roku 2019 na 26 biliónov USD.

... viac ako 10% zakladateľov inovatívnych start-upov v Kanade, Brazílii, Austrálii a Indii sú študenti? A že inovatívne start-upy dostanú v priemere o 23% menej finančných prostriedkov, ak je jedna osoba (alebo viacero) medzi zakladateľmi žena?

DÁVAME DO POZORNOSTI ...

17. – 19. 5. 2018	Konferencia GLOBSEC 2018 v Bratislave (účasť zástupkyne GT OECD M. Kiviniemi a predstaviteľa IEA)
23. – 25. 5. 2018	Výročný samit ministrov dopravy ITF v Lipsku
29. – 30. 5. 2018	Fórum OECD v Paríži
30. – 31. 5. 2018	Ministerské zasadnutie Rady OECD v Paríži
3. – 5. 6. 2018	Zasadnutie Tidewater v St. Michaels, Maryland, USA
5. 6. 2018	Prezentácia výsledkov z hĺbkovej previerky energetiky SR pred členmi Stálej skupiny IEA pre dlhodobú spoluprácu v Paríži
11. – 15. 6. 2018	Letná škola o prepojení kultúrneho a kreatívneho priemyslu a miestneho rozvoja, Trento a Bolzano (IT)
27. – 28. 6. 2018	Zasadnutie Zdravotníckeho výboru OECD v Paríži
28. 6. 2018	Medzinárodné stretnutie IEA/OECD na vysokej úrovni k jadrovej energii, Paríž

28. – 29. 6. 2018	OECD samit zručností na ministerskej úrovni v Porte
28. – 29. 6. 2018	Konferencia OECD pre editovanie genómu: Využitie v poľnohospodárstve – dopad na zdravie, životné prostredie a regulácie v Paríži
23. 7. – 3. 8. 2018	9. ročník Medzinárodnej letnej školy pre komunitný a miestny rozvoj v Latinskej Amerike a Karibiku, Trident (IT)
11. -13. 9. 2018	Medzinárodný školiaci kurz „Harmonizácia hodnotenia kvality ovocia a zeleniny“, Mojmírovce
26. 9. 2018	Hodnotenie SR vo Výbore DAC v Paríži
8. – 9. 10. 2018	Výročné zasadnutie Vládneho spoločenstva pre strategické výhľadové plánovanie v Paríži
8. – 9. 10. 2018	Globálne fórum OECD pre životné prostredie v Paríži
18. - 19. 10. 2018	Politická misia OECD k príprave Ekonomického prehľadu SR v Bratislave
18. – 19. 10. 2018	Konferencia „Hodnotenie rizika a nástroje riadenia rizika v agropotravinárskom sektore“ v Bratislave
22. – 23. 10. 2018	Výročné zasadnutie Pracovnej skupiny <i>Green Action Task Force</i> OECD v Bratislave
29. - 30. 10. 2018	Fórum OECD pre financovanie zelených investícií v Paríži
7. – 8. 11. 2018	Výbor OECD pre politiku regionálneho rozvoja, v Paríži
13. – 14. 11. 2018	Fórum OECD pre zelené financie a investície, v Paríži
19. – 21. 11. 2018	Výbor OECD pre rybársku politiku v Paríži
19. - 21. 11. 2018	Týždeň Eurázie v Paríži
19. – 21. 11.2018	Stredoeurópska energetická konferencia – CEEC, Bratislava
27. - 29. 11. 2018	Fórum OECD pre zelený rast a udržateľný rozvoj v Paríži
28. - 29. 11. 2018	5. medzinárodná konferencia PIAAC v Bratislave
10. 12. 2018	Prezentácia Ekonomického prehľadu SR vo Výbore OECD pre ekonomické prehľady

ANOTÁCIE K PUBLIKÁCIÁM

Archív s anotáciami je možné nájsť na webovej stránke Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (www.mzv.sk) v časti SR v OECD a na anotácie sa preklikáte aj cez stránku Stálej misie SR pri OECD v Paríži (www.mzv.sk/oecdparis).

Publikácie, o ktorých v anotáciách informujeme, je možné objednať priamo zo stránky OECD. Sú tiež dostupné v Depozitnej knižnici OECD na Slovensku (Lamačská cesta 8/a, Bratislava, www.cvtisr.sk).

Elektronický formát publikácií si môžu zamestnanci verejnej správy stiahnuť aj z interného komunikačného systému OECD nazývaného O.N.E. (informácie o registrácii do platformy O.N.E. nájdete tu: <http://www.oecd.org/one/>).

Autorský tím – kolektív Stálej misie:

*Ingrid Brocková, Juraj Tomáš, Dušan Jurík, Bronislava Žemberová,
Tomáš Besedič, Mariana Pažinková, Vladislav Ujházi*

Edičné spracovanie: Vladislav Ujházi

*Nepredajné, distribuované elektronicky
(uzávierka aktuálneho čísla: 16.5.2018)*

*Kontakt: Stála misia Slovenskej republiky pri OECD v Paríži, Tel: +33 1 56 26 50 90, Email:
oecd.paris@mzv.sk*

www.mzv.sk/oecdparis
www.oecd.org
www.iea.org
www.oecd-nea.org
www.internationaltransportforum.org

Členské krajiny OECD (rok vstupu do organizácie): Austrália (1971), Belgicko (1961), Česká republika (1995), Čile (2010), Dánsko (1961), Estónsko (2010), Fínsko (1969), Francúzsko (1961), Grécko (1961), Holandsko (1961), Island (1961), Izrael (2010), Írsko (1961), Japonsko (1964), Južná Kórea (1996), Kanada (1961), Lotyšsko (2016), Luxembursko (1961), Maďarsko (1996), Mexiko (1994), Nemecko (1961), Nový Zéland (1973), Nórsko (1961), Poľsko (1996), Portugalsko (1961), Rakúsko (1961), Slovensko (2000), Slovinsko (2010), Spojené kráľovstvo (1961), Španielsko (1961), Švajčiarsko (1961), Švédsko (1961), Taliansko (1962), Turecko (1961), USA (1961).